

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1972- 1973

Nr. 7

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 8 mei 1973

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 211

VERSLAGEN

Indiening, blz. 211

ONTWERP EN VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 211

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening, blz. 211

KANDIDATEN VOOR HET LIDMAATSCHAP VAN DE RAAD VAN BEHEER VAN DE B.R.T.-NEDERLANDSE UITZENDINGEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 211

VRAGEN (Rgt. art. 52)

1. Mondelinge vraag van de heer **Elaut** tot de Minister van Justitie en tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de administratieve moeilijkheden om schenkingen ten gunste van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde door de Regering te doen aanvaarden, blz. 212
2. Mondelinge vraag van de heer **Vandamme** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het gebruik van gewesttalen in televisieprogramma's van de B.R.T., blz. 214
3. Mondelinge vraag van de heer **De Facq** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken in verband met de splitsing van de technische diensten van de B.R.T., de publikatie van de

organieke kaders van 1 januari 1971 en 1 april 1972 van deze instelling en de splitsing van de v.z.w. Sociale Werken, blz. 214

4. Mondelinge vraag van de heer **De Beul** tot de Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie over het niet-naleven, in een aantal gemeenten uit het Antwerpse, van de bepalingen van het tweede lid van artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 24 december 1966 betreffende de netten voor distributie van radio-omroepuitzendingen in de woningen van derden, blz. 215

VOORSTEL VAN DECREET (heer **van Waterschoot**)

tot oprichting van het „Collegium Trilingue”

Algemene beraadslaging.

Sprekers : de heren Coens, verslaggever; van **Waterschoot** ; blz. 216

Artikelsgewijze behandeling, blz. 217

VOORSTEL VAN DECREET (heer **W. De Clercq c. s.**)

betreffende de benaming van de luchthaven Zaventem.

Aanvraag van een advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

Spreeker : de heer **Anseele**, Minister van Verkeerswezen; blz. 218

BEGROTINGEN

1. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Nederlandse Cultuur.
2. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse

- cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973
— Sector Middenstand.
3. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973
— Sector Verkeerswezen.
  4. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973
— Sector Volksgezondheid en Gezin.
  5. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973
— Sector Landbouw.
  6. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973
— Sector Openbare Werken.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (heer **Anciaux**)

streckende tot terbeschikkingstelling van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van een bijkomend krediet van 50 000 000 frank bestemd voor de ontplooiing van de Nederlandse cultuur op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad.

— VOORTZETTING VAN DE
ALGEMENE BERAADSLAGING

Sprekers : de heren **Anciaux**; Chahert, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aan-

gelegenheden ; **Bourgeois** ; **Van In** ; **Verleysen**, verslaggever ; blz. 219

VOORSTEL VAN DECREET (heer **van Waterschoot**)
tot oprichting van het „Collegium Trilingue”

Naamstemming over het gehele voorstel van decreet, blz. 224

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 225

BEGROTING

Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973.

— Sector Nederlandse Cultuur.

— VOORTZETTING VAN DE
ALGEMENE BERAADSLAGING

Sprekers : de heren **Anciaux**; **Monard**; **Vanhaegendoren**; mevrouw De **Backer-Van Ocken**; de heren **Diegenant** ; **Chabert**, Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden; blz. 225

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 243

VRAGEN (Rgt. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden, blz. 243

**VOORZITTERSCHAP
VAN DE HEER R. VANDEKERCKHOVE
VOORZITTER**

De heren **Leo Vanackere** en **Van Hoorick**, Secretarissen, nemen plaats aan het Bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 15 u. 10.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving :
de heren Bertrand, Dewulf, Vermeulen, buitenslands (Europees Parlement) ;
de heren Adriaensens, de Bruyne, C. De Clercq, Leynen, J. Verhaegen, buitenslands ;
de heren Van Doninck, E. Vansteenkiste, Wyninckx, ambtsverplichtingen ;
de heer Dequeecker, familieverbindingen.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter. — De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer **Leo Vanackere**, namens de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming, over het voorstel van decreet van de heer W. De Clercq betreffende de benaming van de luchthaven te Zaventem — nr. 50/3.
- door de heer Coens, namens de Commissie voor onderwijs, over het voorstel van decreet van de heer van Waterschoot tot oprichting van het „Collegium Trilingue ” — nr. 24/6.
- door de heren **De Bondt** en **Saint-Remy**, namens de Verenigde Commissies voor samenwerking, over „De verplichtingen die de Cultuurraden aan provincies en gemeenten kunnen opleggen” — nr. 92/1.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verzending

De Voorzitter. — Het volgend ontwerp van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

Ontwerp van decreet houdende verhoging en vermindering van sommige kredieten uitgetrokken op de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het **begrotingsjaar 1972**, zomede toekenning van bijkredieten

voor de uitgaven met betrekking tot 1971 en de vorige begrotingsjaren — nr. 90/ 1.

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden :

Voorstel van decreet van de heer **Leo Vanackere** betreffende de Staatsprijzen voor de Nederlandse letterkunde — nr. 87/1.

Verzonden naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.

Voorstel van decreet van de heer **Bascour** tot vaststelling van de leeftijdsgrens in de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde — nr. 88/1.

Verzonden naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.

Voorstel van decreet van de heer **C. De Clercq** tot verbetering van de sociaalrechtelijke terminologie in de overheidsdiensten — nr. 89/1.

Verzonden naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.

Voorstel van decreet van de heer **Van Herreweghe** houdende oprichting van een Opera van Vlaanderen en regeling van de rijkstoelagen aan de vaste operatheaters van Antwerpen en Gent.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

De Voorzitter. — Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

Voorstel van resolutie strekkende tot **terbeschik-**stelling van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van een bij komend krediet van 50 000 000 frank bestemd voor de ontplooiing van de Nederlandse cultuur op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad — nr. 93/1.

**KANDIDAATSTELLINGEN VOOR HET
LIDMAATSCHAP VAN DE RAAD VAN
BEHEER VAN DE B.R.T.-NEDERLANDSE
UITZENDINGEN**

De Voorzitter. — De volgende kandidaatstellingen voor het lidmaatschap van de Raad van Beheer van

de B.R.T.-Nederlandse uitzendingen zijn bij het Bureau ingekomen en worden door tien leden van de respectieve fracties gesteund :

Kandidaten gesteund door de C.V.P. :

werkende leden :

1. de heer **Frans Janssens**, bediende, uit Tervuren;
2. de heer **Pol Marck**, adjunct-secretaris-generaal, uit Winksele ;
3. mevrouw **Clara Smitt**, sociaal assistente, uit Diest ;
4. de heer **Marcel Storme**, hoogleraar-advocaat, uit Gent;
5. de heer **Petrus Thys**, maatschappelijk assistent, uit Rumst ;
6. de heer **Lode Wils**, hoogleraar, uit Kortrijk;

plaatsvervangende leden :

1. de heer **F. Piot**, secretaris, uit Baal;
2. de heer **René Bodson**, bestuurssecretaris, uit Wemmel ;
3. mevrouw **Alphonsine Phlix**, sociaal assistente, uit Hasselt;
4. de heer **Luc Van Coppenolle**, notaris, uit Oudenaarde;
5. de heer **Vic Van Eetvelt**, leraar, uit Putte;
6. mevrouw **C. Catteuw**, secretaresse, uit Ardooie.

Kandidaten gesteund door de B.S.P. :

werkende leden :

1. de heer **Georges Broget**, uit Gent;
2. de heer **Roger Dekeijen**, op rust gesteld, uit Mene ;
3. mevrouw Solange **Vervaeck**, assistente bij het algemeen Rijksarchief te Brussel, uit Muizen;

plaatsvervangende leden :

1. de heer **Georges Derieuw**, Nationaal Secretaris A.B.V.V. uit Oostkamp;
2. de heer **Marcel Boussy**, directeur bij de Verzekeringsmaatschappij „ De Sociale Voorzorg ” uit Brussel ;
3. mevrouw **Mariette Verrycken**, vrederechter, uit Merkssem.

Kandidaten gesteund door de V.U. :

werkende leden :

1. de heer **Paul Martens**, uit Merelbeke;
2. de heer **Antoon Van Overstraeten**, uit Eremodegem;

plaatsvervangende leden :

1. de heer **Walter Augustijnen**, uit Rijmenam;
2. de heer **Walter Luyten**, uit Berlaar.

Kandidaten gesteund door de P.V.V. :

werkende leden :

1. de heer **A. Verhulst**, hoogleraar, uit Sint-Martens-Latem;
2. de heer **Armand Beyens**, adjunct-secretaris-generaal, uit Gent;

plaatsvervangende leden :

1. de heer **W. Prevenier**, hoogleraar, uit Sint-Martens-Latem;
2. de heer **Georges Mannekens**, directeur P.M.S.-Centrum, uit Mariakerke (Gent).

Twee andere kandidaatstellingen zijn ingekomen : zij voldoen echter niet aan de voorwaarde van steun vanwege tien leden van de Raad.

De verkiezing van de leden van de Raad van Beheer van de B.R.T.-Nederlandse uitzendingen, zal plaatshebben tijdens de openbare vergadering van 22 mei eerstkomende.

VRAGEN (Rgt. art. 52)

1. Mondelinge vraag van de heer Elaut tot de Minister van Justitie en tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de administratieve moeilijkheden om schenkingen ten gunste van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde door de Regering te doen aanvaarden

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de vraag van de heer Elaut tot de Minister van Justitie en tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de administratieve moeilijkheden om schenkingen ten gunste van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde door de Regering te doen aanvaarden. De heer Elaut heeft het woord.

De heer Elaut (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, de kern van mijn vraag kon niet beter weergegeven worden dan het is geschied en opgesteld door het dagelijks bestuur van de Cultuurraad. De kern kan dus luiden : maak de administratieve omweg, of omwegen, om een schenking aan een academie, om het even welke, te doen aanvaarden door de hogere besturen toch eenvoudiger. Het blijkt dat daardoor een toestemming dient gegeven, ten eerste door het Ministerie van Cultuur, van de Nederlandse Cultuur dus, en daarna door het Ministerie van Justitie. Daarom heb ik ook in mijn vraag de Minister van Justitie betrokken. Ik spreek hier uit een duidelijke ervaring. Vóór een vijftal jaren ben ik als bemiddelaar opgetreden tussen een

groep van schenkers en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde. Er werd een som samengebracht waarvan de rente de Academie in staat zou stellen, om de vier jaar, een prijs ten bedrage van 25 000 frank te stichten, tot bekroning van een letterkundig of literair-historisch werk. Het is nu zó gelopen dat de Academie — ik zal straks de juiste datums opgeven — mondeling deze prijs heeft aanvaard en de schenkers heeft bedankt. Dat is officieel bevestigd door een beslissing genomen op 28 februari 1969. Schrik niet, Dames en Heren, het is 1969, dus vier jaar geleden. Documenten werden verzonden naar het Ministerie van de Nederlandse Cultuur, en na twee jaar werd navraag gedaan hoever de zaken stonden. Toen is geantwoord dat deze documenten zoek waren. Zoek geraken is al iets, verloren is nog iets anders; zich vergissen is menselijk, iets vergeten is ook menselijk en iets verliezen is nog meer menselijk. Het gevolg daarvan is geweest dat het Ministerie van de Nederlandse Cultuur aan de Vlaamse Academie gevraagd heeft opnieuw een dossier samen te stellen. Dat is dan ook gebeurd, en werd door notariële akte vastgelegd op 14 februari 1972. Dat is dus meer dan één jaar geleden. Al die stukken worden verzonden naar het Ministerie van de Nederlandse Cultuur op 8 mei. Wat een samentreffen, het is vandaag ook 8 mei, dus net een jaar geleden. Het gekke van de geschiedenis is, Mijnheer de Minister, dat de schenkers een deurwaarder thuis op bezoek hebben gekregen en ook de Vlaamse Academie, degene aan wie geschonken werd, ontving een deurwaarder. Om welke reden gebeurde dit? Dat is de **rompslomp** die heerst op uw Ministerie van de Nederlandse Cultuur. Daarna werd het dossier door de Academie doorgezonden naar het Ministerie van de Nederlandse Cultuur. Er kwam een bericht dat alles in orde was, samen met de melding dat het Ministerie van Justitie zou aangeschreven worden, want na het Ministerie van Nederlandse Cultuur moet alles doorgezonden worden naar het Ministerie van Justitie, omdat de Minister van Justitie, de notaris van de Staat, tenslotte zijn fiat moet geven. Bedoelde melding kwam op 11 oktober 1972.

Het is nu zo dat de schenkers zullen wachten tot wanneer het Ministerie van Justitie zal hebben gezegd dat het in orde is.

Deze lange uiteenzetting, Mijnheer de Minister, heeft tot doel erop te wijzen hoe lang het duurt dat bepaalde zaken door uw administratie worden geregeld. Het is toch uw administratie, en ik meen dat U en uw Collega daarvoor **verantwoordelijk** zijn.

Kan dat om de liefde van de Nederlandse Cultuur toch niet vereenvoudigd worden? Het geld ligt ter beschikking en het heeft geen rente opgebracht. Intussen kon het mensen gelukkig gemaakt hebben met een prijs die toch iets te betekenen heeft.

Ik vraag dus formeel ten eerste, waarom dat zo lang heeft geduurd. Is dat verloren gegaan in uw

kantoren of in die van uw voorganger? Dit is toch onbegrijpelijk.

Ten tweede, kan de schenkingsprocedure niet vereenvoudigd worden?

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) (**op het spreekgestoelte**). — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik moet het geachte lid bijtreden wanneer hij stelt dat het te betreuren valt dat de afhandeling der modaliteiten betreffende de schenking van een geldsom aan de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, relatief veel tijd vergt.

Ten einde deze lange administratieve weg enigszins te verklaren, lijkt het mij best hier een bondig overzicht te geven van de verschillende stadia die moeten doorlopen worden.

In een eerste stadium dient de Koninklijke Academie het verzoek tot schenking in bij de bevoegde diensten van het departement van Nederlandse Cultuur. Vervolgens wordt het dossier voorgelegd aan de Minister van Cultuur, die zijn akkoord verleent; waarna een ontwerp van Koninklijk Besluit wordt opgemaakt.

De tweede fase behelst dus het opstellen van het Koninklijk Besluit. Daartoe moet de nodige informatie worden ingewonnen en moeten ook de nodige bescheiden worden voorgelegd.

Dit vergt vooreerst het samenroepen van de bestuursvergadering van de Koninklijke Academie, die aan een van haar leden volmacht moet geven, voor het opmaken van de notariële akte.

Daarop volgt het verlijden van de notariële akte en de consultatie van een deurwaarder.

Pas daarna kunnen alle stukken door de bevoegde diensten van mijn departement aan het Ministerie van Justitie **worder** overgemaakt, met het verzoek door de Koning de nodige besluiten te laten treffen. In een derde fase wordt dan het ontwerp van Koninklijk Besluit door de Minister van Nederlandse Cultuur ondertekend; het ontwerp wordt vervolgens geretourneerd naar het Bestuur der erediensdiensten, legaten en stichtingen en tenslotte aan Zijne Majesteit ter ondertekening voorgelegd.

Met de schenking, waarvan de modaliteiten tot aanvaarding meer dan vier jaar hebben in beslag genomen, bedoelt het geacht lid wellicht de schenking tot de oprichting van een fonds dat zou heten „Noordstarfonds — Dr. Jan Graulsprijs”.

Wat deze schenking betreft, schijnt bovendien een belangrijk tijdsverlies te zijn opgetreden, waarvoor op het eerste gezicht geen verklaring kan worden gevonden, doch waaromtrent geen duidelijke aanwijzingen voorhanden zijn dat zulks te wijten is aan nalatigheden vanwege de administratie,

Ik ben het nochtans met het geachte lid eens dat dergelijke lange procedures het mecenaat eerder **afschrikken** dan aanmoedigen. Ik heb de bevoegde diensten dan ook opdracht gegeven, om in overleg met de Minister van Justitie, te onderzoeken in welke mate de procedure tot aanvaarding van zulke schenkingen expeditiever kan worden gemaakt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

2. Mondelinge vraag van de heer Vandamme tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het gebruik van gewesttalen in televisieprogramma's van de B.R.T.

De Voorzitter. — De tweede vraag aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandamme tot de heer Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over het gebruik van gewesttalen in televisieprogramma's van de B.R.T.

De heer Vandamme heeft het woord.

De heer Vandamme (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, de B.R.T. maakte een einde aan de T.V.-programma's „Hier spreekt men Nederlands”.

De B.R.T. financierde met vorstelijke middelen een vervolghet verhaal waarvan de taal wellicht sappig was, maar beschamend voor de Nederlandse taalgemeenschap.

Welke initiatieven neemt de B.R.T. zeer spoedig om het gebruik van de beschaafde omgangstaal te bevorderen?

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) **(op het spreekgestoelte).** — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, er is geen verband tussen de afschaffing van de rubriek „Hier spreekt men Nederlands” en het dialect in „De Vorstinnen van Brugge”. Dit feuilleton was gebaseerd op het werk van de Vlaamse auteur Maurits Sabbe waarin de dialogen, zoals U weet, ook in de volkstaal geschreven zijn. Het werd in vergelijking met wat in het buitenland aan dergelijke produkties wordt besteed, met een relatief laag budget gefinancierd.

De B.R.T. propageert geen programma's in het dialect. Alleen uitzonderlijk, wanneer een televisiespel wordt geproduceerd op basis van een letterkundig werk waarin dialogen voorkomen die in dialect zijn geschreven, zoals bijvoorbeeld in „Het gezin van Paemel” van Cyriel Buysse, wordt uit eerbied voor het werk van de schrijver diens bewust

gekozen letterkundige vorm overgenomen en dan wordt gewesttaal gesproken.

Becijferd betekent dit dat in 98% van de eigen produkties van de Vlaamse televisie de beschaafde omgangstaal wordt gebruikt. De omroep is zich steeds van zijn leidende opdracht in dit verband bewust geweest. Een speciaal taalraadsman houdt nauwlettend toezicht op de in radio- en televisie gebruikte taal en helpt de personeelsleden bij het zuiveren van de taal en bij het gebruiken van het keurig Nederlands.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

3. Mondelinge vraag van de heer De Facq tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken in verband met de splitsing van de technische diensten van de B.R.T., de publikatie van de organieke kaders van 1 januari 1971 en 1 april 1972 van deze instelling en de splitsing van de v.z.w. Sociale Werken.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Facq tot de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden over de stand van zaken in verband met de splitsing van de technische diensten van de B.R.T., de publikatie van de organieke kaders van 1 januari 1971 en 1 april 1972 van deze instelling en de splitsing van de v.z.w. Sociale Werken.

De heer De Facq heeft het woord.

De heer De Facq. (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, reeds lang wordt gesproken en werd een vaste belofte gedaan over de splitsing van de technische diensten van de B.R.T.

Hoewel deze kwestie het voorwerp uitmaakt van een akkoord dat tot stand kwam na acties van de vakorganisaties en hoewel dit akkoord zeer principieel is met betrekking tot het niveau 1 en meer bepaald voor de wijze waarop het niet-universitair personeel toegang krijgt tot de directiegraden, stel ik vast dat dit akkoord nu terug op de helling wordt geplaatst. De wijze waarop de kwestie thans benaderd wordt, is in strijd met de culturele autonomie. Men wil namelijk een 50-50 regeling bij de topambtenaren invoeren alhoewel de beide instellingen toch autonoom daarover moeten kunnen beslissen. Al naargelang het past in het kraam worden de argumenten „culturele autonomie” en „unitaire oprichtingswet van de B.R.T.” door elkaar gebruikt.

Mag ik van de Minister vernemen wat tot nog toe het lot is van de koninklijke besluiten die voorzien waren in de 2 jaar geleden afgesloten splitsingsakkoorden? Tevens wil ik gaarne vernemen hoever

men gevorderd is met de publikatie van de organieke kaders waarover een akkoord gesloten werd op 1 januari 1971 en 1 april 1972 als gevolg van de respectieve herstructureringsakkoorden. Geruime tijd geleden besliste de Raad van Beheer van de B.R.T. tevens over te gaan tot de splitsing van de v.z.w. Sociale Werken. Mag ik van de Minister vernemen of deze splitsing eindelijk doorgevoerd wordt?

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, wat het Koninklijk Besluit houdende splitsing van de technische diensten betreft, kan ik U mededelen dat het dossier door de Staatssecretaris voor Begroting wordt onderzocht en waarschijnlijk vandaag zal worden afgehandeld. Ik meen nu reeds te weten dat het akkoord betreffende de wijze waarop het niet-universitair personeel toegang krijgt tot de directiegraden niet op de helling wordt geplaatst.

Het organieke kader van 1 januari 1971 werd in het Staatsblad van 4 mei jongstleden gepubliceerd en het organieke kader van 1 april 1972 werd gisteren, 7 mei, door het Staatshoofd ondertekend en zal in het Belgisch Staatsblad van donderdag, 10 mei 1973, verschijnen.

Wat de splitsing van de v.z.w. Sociale Werken betreft, kan ik mededelen dat de voorbereidende werken ver gevorderd zijn. Verscheidende voorafgaande vergaderingen werden belegd en hebben tot doel gehad aan de ene zijde de positie van de vakverenigingen die lid zijn van de v.z.w. te bepalen, en aan de andere zijde over de te volgen administratieve procedure te beslissen. Dit laat aan de administratieve overheid toe de voorstellen spoedig vast te stellen nadat zij kennis genomen hebben van de nieuwe statuten die hun werden voorgelegd door de huidige Nederlandstalige en Franstalige groepen van de v.z.w.

Een reeks beslissingen van praktische aard zouden moeten tussenbeide komen, namelijk; voor het vaststellen van een duidelijke afbakening van de activiteit van de sociale diensten en die van de beide v.z.w. Sociale Werken; voor de regeling in verband met de decentralisatie bij het Instituut Franse Uitzendingen waar sommige Waalse productie-centra rees een eigen v.z.w. hebben gesticht; voor het beheer van de messes, daarbij rekening houdend met de huidige onmogelijkheid in het omroepcentrum twee eetzaal met elk een eigen keuken in te richten.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

4. Mondelinge vraag van de heer De Beul tot de Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie over het niet-naleven, in een aantal gemeenten uit het Antwerpse, van de bepalingen van het tweede lid van artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 24 december 1966 betreffende de netten voor distributie van radio-omroepuitzendingen in de woningen van derden.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Beul tot de Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie over het niet-naleven, in een aantal gemeenten uit het Antwerpse, van de bepalingen van het tweede lid van artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 24 december 1966 betreffende de netten voor distributie van radio-omroepuitzendingen in de woningen van derden.

De heer De Beul heeft het woord.

De heer De Beul. (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Staatssecretaris, door het Koninklijk Besluit van 24 december 1966 betreffende de netten voor distributie van radio-omroepuitzendingen in de woningen van derden, worden de particulieren beschermd tegen de opdringerigheid en de willekeur van de exploitanten van T.V.-distributienetten.

Het tweede lid van artikel 8 van dit Koninklijk Besluit bepaalt immers uitdrukkelijk wat volgt : „Voor iedere installatie van distributieleidingen en hun draagstellen op het openbaar domein of op particuliere eigendommen is toestemming vanwege de betrokken overheidspersoon of eigenaar vereist”. De exploitant van een T.V.-distributienet heeft dus de toelating van de eigenaars nodig om de kabels van zijn distributienet op de gevels van de woningen aan te brengen. Deze toelatingsclausule geeft in de praktijk geen aanleiding tot weigeringen of bijzondere moeilijkheden, maar betekent voor de betrokken eigenaars wel „een stok achter de deur” om de exploitant te verplichten rekening te houden met de redelijke eis de distributiekabels op een verantwoorde wijze aan te brengen.

Zeer recent nu hebben een aantal gemeenteraden uit het Antwerpse onder druk van de exploiterende firma's gemeend een politiereglement te moeten stemmen ten einde de eigenaars — in strijd met het Koninklijk Besluit van 24 december 1966 — ertoe te dwingen het aanbrengen van de T.V.-distributiekabels zonder meer te gedogen.

Kwestieus politiereglement voert theoretisch het gedogen in van gemeentelijke signalisatiekabels. Toevallig zijn deze kabels dezelfde als deze van het T.V.-distributienet. De ware bedoeling van het politiereglement is dus duidelijk de eigenaars te verplichten de T.V.-distributiekabels op hun woningen te gedogen. De ware bedoeling van het politiereglement is dus anders dan de formele.

In feite staan wij hier voor een schoolvoorbeeld van machtsafwending.

Mijn vraag aan de Staatssecretaris is: welke maatregelen zal hij nemen om het Koninklijk Besluit van 24 december 1966, wat betreft de schikkingen van artikel 8 tweede lid, te doen eerbiedigen, met andere woorden welke maatregelen zullen genomen worden om de met machtsafwending behepte politiereglementen onuitvoerbaar te maken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

De heer Daems (Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie *(Op het spreekgestoelte)*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames, Heren, bij een arrest van 11 maart 1957 inzake Knops tegen de N.V. Radio-Public heeft het Hof van Cassatie de regelmatigheid aanvaard van een politieverordening van de gemeente Anderlecht daterend van 28 oktober 1948, waarbij verordend werd dat „ de eigenaars, vruchtgebruikers en bezitters van eigendommen die aan de openbare weg palen, het vasthechten zullen moeten gedogen aan de gevels der gebouwen, van de kabel welke de hoofdleidingen inhoudt van de gemeentelijke telef ooninstelling en van de dienst voor radiodistributie-thuis; dat het hen verboden is deze kabel weg te nemen of van plaats te veranderen “.

Het Hof van Cassatie stelde vast dat bedoelde politieverordening „steunt eensdeels op de noodzakelijkheid ener gemeentelijke telefooninrichting op het grondgebied der gemeente Anderlecht, zowel om een betere samenwerking onder de verschillende gemeentediensten te verzekeren als tot degelijke inrichting voor informatie en het alarm van de bevolking in geval van oorlog, onlusten en andere onheilen, anderdeels, in gevolge van een overeenkomst afgesloten met de naamloze vennootschap „Radio-Public” door de Minister van Verkeerswezen gemachtigd tot het aanleggen en het uitbaten van een radiodistributieonderneming op het grondgebied der gemeente, op de noodzakelijkheid in het belang van de openbare veiligheid en voor het gemak van het verkeer op de openbare weg, de beperking van het aantal palen te verwezenlijken, dienvolgens, de hoofdleidingen van de gemeentelijke telefoonlijnen samen met deze van de radiodistributie, door eenzelfde kabel aan de gevels van de eigendommen palend aan de openbare weg vast te hechten “.

Hieruit concludeerde het Hof „dat door op beide deze grondslagen van de verordening te wijzen het bestreden vonnis laat blijken dat de politieverordening openbare en niet particuliere belangen bedoelt, zelfs wanneer zij het aanleggen en het uitbaten van een radiodistributiedienst beoogt; dat het eerste onderdeel aldus op een verkeerde interpretatie van de bestreden beslissing steunt en derhalve feitelijke grondslag mist “.

Het gemeentelijke politiereglement, dat bij de mondelinge vraag van het geachte lid van de Cultuurraad gevoegd is, steunt op dezelfde elementen als hoger vermeld en komt mij derhalve als volkomen regelmatig voor.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER WATERSCHOOT TOT OPRICHTING VAN HET „COLLEGIUM TRILINGUE”

Algemene beraadslaging

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is het voorstel van decreet tot oprichting van het „Collegium Trilingue “.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis van de bespreking genomen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Coens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Coens (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, graag had ik namens uw Commissie voor onderwijs enige toelichting gegeven bij mijn verslag over het voorstel van decreet tot oprichting van het „Collegium Trilingue “.

Door het goedkeuren van dit voorstel zal een instelling van openbaar nut ter bevordering van de didactiek van de Franse, de Duitse en de Engelse taal worden opgericht en zulks op basis van inter-universitaire samenwerking. De Nederlandse Cultuurgemeenschap bevestigt hiermede haar openheid voor de grote Westeuropese talen, in de herinnering van Erasmus die meer dan vier eeuwen geleden het „Collegium Trilingue” oprichtte.

Meer dan één jaar geleden heeft collega van Waterschoot samen met vertegenwoordigers van alle partijen dit voorstel neergelegd. Verschillende amendementen werden ingediend en grondig besproken tot uiteindelijk een algemene consensus werd bereikt. De krachtlijnen van het uiteindelijk voorstel zijn de volgende :

1. het gaat om de bevordering van de didactiek op het hoogste niveau, dus niet overlappend met het aggregaat en evenmin met taalleergangen ;
2. het gaat om de beide andere landstalen én de belangrijkste wereldtaal, wat niet uitsluit dat op termijn andere Europese en wereldtalen hierbij kunnen betrokken worden;
3. in principe is deze instelling gericht op academisch geschoolde taalleraars van Belgische nationaliteit, hoewel de Raad van Beheer afwijkingen kan toestaan;

4. de „Colleges”, te interpreteren in de breedst mogelijke zin, kunnen tegelijkertijd in verschillende universitaire instellingen gegeven worden gedurende de vakantiemaanden;
5. het voorziene permanent documentatie- en onderzoekscentrum vult een leemte aan in onze cultuurgemeenschap ;
6. de Raad van Beheer is zodanig samengesteld dat alle bevoegde universitaire instellingen voldoende aan bod komen, maar eveneens de afgevaardigden van het Departement van Nationale Opvoeding ;
7. het controlerecht van onze Cultuurraad en van de Minister van Nationale Opvoeding is verzekerd door het verplicht jaarlijks verslag **vóór** 31 maart.

Door het goedkeuren van dit voorstel zouden de indieners hun lofwaardig initiatief en bestendige inzet beloond zien en zou een principieel belangrijke beslissing genomen worden tot promotie van onze Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Handgeklap op de banken van de meerderheid**)

De Voorzitter. — De heer van Waterschoot heeft het woord.

De heer van Waterschoot (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte Collega's, het voorstel van decreet dat ons werd voorgelegd is de treffende illustratie van de resultaten die kunnen bekomen worden door opbouwende parlementaire discussie. Inderdaad, als gevolg van de grondige besprekingen in de Commissie, als gevolg ook van de ingewonnen informatie omtrent bestaande en mogelijke toekomstige initiatieven, als gevolg van de kennisgeving van het advies van de rectoren werden de accenten in dit voorstel gevoelig verlegd, zowel wat de bedoeling als de draagwijdte ervan betreft en werd in feite de eerste versie vrij beduidend gewijzigd.

Oorspronkelijk werd vooral gedacht aan de praktische didactiek, namelijk de vervolmaking van de taalkennis, in de drie bedoelde Europese talen, van de taalleraars die concreet in het onderwijs staan.

Door de ingediende amendementen en de daarop volgende discussies kwam de nadruk uiteindelijk te liggen op : het fundamenteel didactisch onderzoek, het verspreiden van de resultaten ervan, onder meer door colleges, van allerlei aard, en mogelijke andere vormen van concrete kennisoverdracht.

Het „Collegium Trilingue ” wordt alzo een inter-universitair instituut voor didactisch onderzoek en vernieuwing van de didactiek op het wel omschreven gebied van de twee andere landstalen, het Frans en het Duits, en ook van het Engels, de wereldtaal bij uitstek, thans ook een van de officiële talen van de Europese Economische Gemeenschap.

Nu in de toekomst enerzijds de regionalisatie in eigen land zich zal voltrekken en anderzijds de

Europese integratie zich zal doorzetten, dient voor de Vlamingen het aanleren van deze grote Westeuropese talen meer dan ooit te worden bevorderd, en dit via de meest adequate wetenschappelijke methodes.

Zulks is des te meer nodig nu grote mutaties op het stuk van de didactiek zich aftekenen, die ook het onderwijs der levende talen grondig zullen **beïnvloeden**.

De heer Coens heeft in zijn voortreffelijk verslag terecht gewezen op de andere doorslaggevende overwegingen die, naast de bevordering van de didactiek, dit voorstel van decreet en de discussies in de commissie geïnspireerd hebben :

ten eerste, de wenselijkheid van interuniversitaire samenwerking op postgraduaat peil, een samenwerking die mijns inziens en volgens vele onder ons noodzakelijk is en die moet worden aangewakkerd door een zekere catalysering van buiten uit, omdat zij anders zeer moeilijk tot stand zal komen; ten tweede, de herinnering aan de tolerante humanistische Erasmus, wiens naam zelf een bindteken is, en die meer dan vier eeuwen geleden het „**Collegium Trilingue** ” oprichtte voor de verspreiding van de kennis van het Latijn, het Grieks, het Hebreeuws, drie belangrijke cultuurmedia van zijn tijd.

Het Nederlandstalig „Collegium Trilingue ” betekent thans, voor de betere kennis van drie grote cultuurtalen, die mede de kansen en de mogelijkheden van de Vlamingen in de wereld bepalen een eigentijdse en zinvolle weerspiegeling van het Erasmiaanse initiatief!

Tenslotte, als laatste maar niet als de minst belangrijke overweging, wenst dit initiatief aan te tonen dat men zich van Nederlandstalige zijde in België niet wenst op te sluiten in een taaleiland, maar breed openstaat, in de traditionele Europese geest van de Vlaamse beweging, voor het aanleren en het beheersen van de grote Europese talen.

Dames en Heren, om al deze redenen hoop ik dat een ruime meerderheid van deze Nederlandstalige Cultuurraad dit voorstel van decreet zal goedkeuren en het eigentijdse „Collegium Trilingue” in het leven roepen.

De Voorzitter. — Dames en Heren, hiermede is de algemene bespreking gesloten, en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen.

Artikelsgewijze behandeling

Artikel 1.

Onder de benaming „Collegium Trilingue” wordt een instelling van openbaar nut opgericht ter bevordering van de didactiek van de Franse, de Duitse en de Engelse taal. De bestuurstaal is het Nederlands.

— **Aangenomen.**

Artikel 2.

De instelling is gemachtigd om bijzondere bekwaamheidsattesten uit te reiken aan academisch geschoolde taalleraars van Belgische nationaliteit. De Raad van Beheer kan afwijkingen op deze regel toestaan.

— **Aangenomen.**

Artikel 3.

De colleges worden ieder jaar gedurende de maanden juli, augustus en september gegeven, in één of meer Belgische universitaire instellingen met het Nederlands als voertaal, naar keuze van de Raad van Beheer.

— **Aangenomen.**

Artikel 4.

Tot het bereiken van haar doelstelling kan de instelling een permanent documentatie- en onderzoekscentrum inrichten waarvan de vestigingsplaats door de Raad van Beheer wordt bepaald en door de Koning goedgekeurd.

— **Aangenomen.**

Artikel 5.

De instelling wordt bestuurd door een Raad van Beheer samengesteld uit twee afgevaardigden benoemd door de Academische Raad van ieder van de voornoemde universitaire instellingen, voor zover zij voorzien in de academische opleiding van taalleraars in een of meer van de voornoemde drie talen. De Minister, tot wiens bevoegdheid het Nederlands-talig hoger onderwijs behoort, voegt hieraan drie afgevaardigden toe van het Departement van Nationale Opvoeding.

— **Aangenomen.**

Artikel 6.

Het reglement van orde en de vestigingsplaats van de instelling worden door de Raad van Beheer bepaald en door de Koning goedgekeurd.

— **Aangenomen.**

Artikel 7.

De Koning kan de instelling machtigen overeenkomsten te sluiten met gelijkwaardige instellingen.

— **Aangenomen.**

Artikel 8.

Elk jaar brengt de Raad van Beheer uiterlijk op 31 maart bij de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en bij de Minister van Nationale Opvoeding verslag uit over de werkzaamheden van de instelling.

— **Aangenomen.**

De naamstemming zal over enkele ogenblikken volgen.

VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER W. DE CLERCQ C.S. BETREFFENDE DE BENAMING VAN DE LUCHTHAVEN TE ZAVENTEM.

Aanvraag van een advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het voorstel van decreet van de heer W. De Clercq betreffende de benaming van de luchthaven te Zaventem.

De Minister van Verkeerswezen heeft het woord.

De heer Anseele (Minister van Verkeerswezen). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb aan de eerste voorzitter van de Raad van State gevraagd dit voorstel van decreet te laten onderzoeken door de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Ik vraag dus dat het punt van de agenda zou worden afgevoerd.

De Voorzitter. — Zoals u gehoord hebt werd een advies gevraagd aan de Raad van State. Wij zullen de behandeling uitstellen tot na het binnenkomen van het advies.

Mijnheer de Minister, vraagt U een spoedbehandeling?

De heer Anseele (Minister van Verkeerswezen). — Neen, Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de gewone procedure.

BEGROTINGEN

1. Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Nederlandse Cultuur.
2. Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Middenstand.
3. Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Verkeerswezen.
4. Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Volksgezondheid en Gezin.
5. Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurge-

meenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Landbouw.

6. **Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Openbare Werken.**

Voorstel van resolutie van de heer Anciaux strekkende tot terbeschikkingstelling van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van een bijkomend krediet van 50 000 000 frank voor de ontplooiing van de Nederlandse Cultuur op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad.

— Voortzetting van de algemene beraadslaging.

De Voorzitter. — Gezien de stemmingen slechts om 16 u. 30 zullen plaatsvinden, zullen wij thans de behandeling voortzetten van de begroting voor culturele zaken.

Vooreerst is er een resolutie ingediend door de heer Anciaux.

De heer Anciaux heeft het woord.

De heer Anciaux (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde Collega's, ik heb een voorstel tot resolutie ingediend ertoe strekkende het ontbrekende krediet voor de Nederlandse Cultuurcommissie van de Brusselse agglomeratie te laten aanvullen door een bijkomend krediet, goed te keuren door het Parlement.

Mijn bedoeling is dat deze resolutie zou gestemd worden op hetzelfde ogenblik waarop de begroting wordt gestemd. Dit voorstel van resolutie hangt uiteraard zeer nauw samen met de bespreking van de begroting.

Ik zou dan ook aan de Voorzitter en aan deze vergadering willen vragen de bespreking van de resolutie samen te voegen bij de bespreking van de begroting zelf.

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) **(op het spreekgestoelte).** — Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen enkel bezwaar tegen het feit dat de bespreking van deze resolutie zou gevoegd worden bij de bespreking van de begroting.

Het is de bedoeling dat mijn collega, de heer Falize en ikzelf, bij de Ministerraad een nota zullen indienen volgende vrijdag opdat de nodige kredieten ter beschikking zouden gesteld worden van de Cultuurcommissie van de Brusselse agglomeratie.

Wij zullen in de volgende vergadering van deze Cultuurraad, bij de stemming van de begroting ook eventueel over de resolutie stemmen, maar misschien zal deze resolutie dan al overbodig zijn.

De Voorzitter. — Gaat de vergadering akkoord met deze handelwijze? **(Instemming)**

Aldus zal geschieden.

De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer Bourgeois. — Mijnheer de Voorzitter, ik kom alleen even tussen in verband met mijn verslag. Voor de bespreking wens ik dus te verwijzen naar mijn verslag. ,

De Voorzitter. — De heer Van In heeft het woord.

De heer Van In (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik heb de intentie mij vandaag speciaal te richten tot de Staatssecretaris, die niet alleen de Oostkantons maar ook het Toerisme onder zijn bevoegdheid heeft.

Ik wens de Vergadering te herinneren aan het feit dat bij de bespreking van het ontwerp van kampeerwet — dat was in november 1969 — ondermeer werd verklaard dat het toerisme, omwille van de brede waaier van wisselende aspecten die het vertoont, niet de zaak is van één departement, doch veeleer een regeringskwestie uitmaakt.

Ik verwijs naar artikel 2, paragraaf 10 van de Wet van 21 juli 1971 waarin toerisme tot de bevoegdheid van de Cultuurraden werd toegewezen. Dan stel ik vast — als wij tenminste het Regeerakkoord goed hebben gelezen — dat het akkoord tussen de huidige regeringsmeerderheid inhoudt dat het toerisme niet meer tot de bevoegdheid van de Cultuurraden zou behoren, maar aan de nieuw op te richten gewestorganen zou worden toevertrouwd.

Ik ben zo vrij geweest de Eerste Minister in de Senaat over deze kwestie te ondervragen, maar men heeft zich natuurlijk van den domme en van den dove gehouden. In ieder geval, de flagrante tegenspraak en onduidelijkheid die deze Regering heeft naar voren gebracht, hebben nog geen nieuwe oplossingen gebracht. Met alle respect voor de persoon van de Staatssecretaris aan wie nu de functie werd toevertrouwd, moet ik dan toch vaststellen dat het heroprichten van een zogenaamd unitair Staatssecretariaat voor het Toerisme — dan nog gekoppeld aan de zorg voor de Oostkantons, ik vond dat een merkwaardige combinatie, — niet van aard is om het fundamenteel wantrouwen tegen het toeristisch beleid, zoals het tot dusver in dit land werd gevoerd, weg te nemen.

Ik stel nochtans vast, Dames en Heren, dat de toeristische bedrijvigheid in dit land voor ons een inkomen van ruim 20 miljard vreemde deviezen betekent, dat het toerisme is opgeklommen tot de derde plaats in de industriële bedrijvigheid, dat bijvoorbeeld de Vlaamse kuststreek moet gezien worden als één grote onderneming met een omzet van bijna 13 miljard frank. Ik meen dan ook dat, als de Regering de letter van de wet zou toepassen, en voor de Cultuurraad van de Nederlandse cultuur-

gemeenschap op het stuk van het toeristisch beleid een begroting zou voordragen die de weerspiegeling moet zijn van het belang dat het toerisme in dit land heeft, belang op het stuk van de bescherming van de Vlaamse landschappen, van de Vlaamse kuststeden en onze Vlaamse kust, evenals van de toeristische infrastructuur, de begeleiding en prospectie enz., deze geen kopie mag zijn van de begroting zoals zij voor haar Waalse equivalent werd neergelegd en dat de cijfergegevens die wij vandaag moeten bespreken een heel ander inzicht, een andere waaier hadden moeten vertonen.

Ik kan vandaag slechts vaststellen dat voor 1973 de begroting van het unitaire Commissariaat-Generaal voor Toerisme nog 151,3 miljoen bedraagt, terwijl wij voor onze Cultuurgemeenschap slechts over 143,6 miljoen beschikken, dit wil zeggen dat aan het unitair orgaan nog altijd meer toegewezen werd dan aan een zogenaamde autonoom werkende instelling. Ik herinner eraan dat van Vlaamse zijde — en hoofdzakelijk omwille van taalgrievens — is geageerd tegen dat unitair Commissariaat-Generaal. Men heeft dan de gemoederen gesust door aan dat Commissariaat-Generaal de klassieke taaladjunct toe te wijzen. Toen was men van Vlaamse zijde nog niet tot het besef gekomen dat het toerisme, als factor van culturele, sociale en economische bedrijvigheid in Vlaanderen, iets specifiek, iets eigenaardigs te bieden had. Zelfs na het invoeren van een stukje cultuurautonomie, denkt men er klaarblijkelijk niet aan in het toeristisch beleid het specifieke Vlaamse aanbod en de specifieke Vlaamse noden tot hun recht te laten komen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil dat onze eerste eis is en blijft dat het voorstel, zoals het reeds in een voorstel van decreet door de Volksunie werd geformuleerd, met name de splitsing van het Commissariaat-Generaal, moet doorgevoerd worden en dat op die manier de Vlaamse gemeenschap de gelegenheid moet krijgen haar rijk toeristisch potentieel beter tot zijn rechten te laten komen en ook in het buitenland gemakkelijker aan de man te brengen.

Een niet-onbelangrijk aspect van het toeristisch aanbod, zoals bij voorbeeld de zorg voor het cultureel partrimonium en de musea, het openluchtlevens, de sport en de vrijetijdsbesteding, behoren althans bij name tot de culturele autonomie.

Vanuit deze elementen vertrekkende is het slechts een sprong te zorgen voor kampeergelegenheid, hotels, motels, bungalows, recreatieparken, enz. Daarnaast moet ook worden gezorgd voor het milieubeheer en het scheppen van nieuwe mogelijkheden.

Ik stel vast dat, tengevolge van de nieuwe wet op het kamperen, aan de kampbeheerders een haast onmogelijke opdracht wordt gegeven en dat speciaal aan de kust, waar de complexen van kampeergelegenheden en weekendhuisjes inderdaad tot een heterogeen iets waren uitgegroeid — ik wik en weeg

mijn woorden — het privéinitiatief daar niet bij machte is nieuwe alternatieven te bieden. Dit wil zeggen, voor nieuwe geschikte terreinen in te staan, zeker als wij weten dat de zorg voor de oprichting van één hectare kampeerterrain niet minder dan 6 miljoen kost. Vergelijk uw begroting en U zal zien waar deze begroting U kan leiden, indien ze wordt toegepast, namelijk tot niets.

Hetzelfde dient gezegd voor de herinrichting van de hotelaccomodatie.

Hier heeft de Staatssecretaris toegegeven — dixit de verslaggever — dat er dringend moet gemoderniseerd worden. Er wordt uit het oog verloren dat grof gesproken onze hotelaccomodatie is blijven stilstaan bij het jaar 1940 en dat het speciaal aan onze kust de privé-initiatiefnemers niet gemakkelijk wordt gemaakt om voor een eigentijdse heropbouw te zorgen.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik ben zo vrij even te referen naar een tekst geschreven door de heer Norbert Van Hove, iemand, die wij als specialist op het stuk van het toeristisch beleid mogen rangschikken en die in zijn boek „Kusttoerisme vandaag en morgen” schreef: „Het is ongetwijfeld te weinig bekend dat twee derde van de toeristische bedrijvigheid in ons land in de kustzone geschiedt. De belangstelling van de centrale overheid, langs de verschillende departementen om, staat noch in verhouding tot de toeristische bedrijvigheid van de kust in termen van omzet, noch in verhouding tot de plaats van de kust in het Belgisch toerisme”.

Ik meen ten eerste op het belang van deze tekst te mogen wijzen. Wat hier wordt gezegd over de belangstelling van de centrale overheid voor het kusttoerisme, mag mutatis mutandis ook worden gezegd voor het toerisme zoals het zich in gans Vlaanderen moet kunnen ontplooiën.

Zelfs als wij vandaag bereid zijn rekening te houden met de posten die verspreid zijn over andere departementen op het stuk van milieubeheer, aanleg infrastructuur, ruimtelijke ordening, blijft het toch duidelijk dat voor de opheffing van de toeristische stagnatie — die is er inderdaad aanwezig — door deze Regering en in deze begroting geen definitieve bijdrage wordt geleverd. Overigens blijft nog steeds de belofte, zoals destijds op het Cabinet van de vorige minister geformuleerd, in verband met het bespreken in Commissie van alle kwesties die het toerisme aanbelangen. Indien dergelijk gesprek alsnog mocht plaatsvinden dan zal onze partij, de Volksunie, de eerste zijn om daaraan een positieve bijdrage te leveren. **(Applaus op de banken van de Volksunie)**

De Voorzitter. — De heer Verleysen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Verleysen (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister,

geachte Collega's, daar de verschillende **tussen-**komsten van verschillende collega's, reeds betrekking hadden op de culturele dotaties van de verschillende departementen vinden wij het wenselijk nu eerst de deelverslagen voor te brengen opdat de bespreking ordevol zou kunnen verlopen.

In de volgorde van de stukken zoals deze genummerd zijn, geven wij eerst het verslag over de culturele dotatie — sector middenstand.

In deze begroting zijn respectievelijk de bedragen voorzien die betrekking hebben op het onderwijs : voor een bedrag van 122 miljoen 500 000 frank en voor de permanente vorming: 968 000 frank.

In het U toegezonden verslag werd de nadruk gelegd op de wil van uw Commissie voor de begroting verder te gaan op de weg van de verbetering van de gebruikte leermethodes in de vakopleiding van de jonge kandidaat-zelfstandigen. Dit zal des te meer zijn vruchten afwerpen omdat eerlang deze leerlingen zullen kunnen genieten van het stelsel van de kredieturen, waardoor een normale toename van een aantal leerlingen mag worden verwacht.

De meningen geuit in de Commissie liepen uiteen in verband met de wenselijkheid de opleiding verder te laten ressorteren onder de bevoegdheid van de heer Minister van Middenstand of deze over te hevelen naar Nationale Opvoeding. Zowel voor het ene als voor het andere zijn er argumenten voorhanden. Ook tijdens de bespreking van vorig jaar was dit thema reeds aan de orde, zodat het ons thans overbodig lijkt nog veel van uw tijd in beslag te nemen door dit probleem in het lang en in het breed uit de doeken te doen.

Met klem werd door de Minister tegengesproken dat de huidige leermethodes zouden voorbijgestreefd zijn. Integendeel, alle moderne opleidingsmiddelen worden gebruikt zoals dia's, taallabo's, discussie-seminaries, enz. Is het juist dat hier en daar een zekere moeheid te bespeuren valt, dan is het eveneens juist dat zich op andere terreinen of in andere domeinen zich een heropflakking voordoet.

Waar een lid erop aandringt dat men toch de verzuiling zou doorbreken en een opleiding op pluralistische basis zou laten geschieden, laat de Minister opmerken dat het vakonderwijs niet in zuilen opgesplitst is maar dat het anderzijds niet verantwoord zou zijn bepaalde initiatiefnemers het recht te ontnemen of hun waardevolle inspanningen niet te erkennen, alleen omdat in andere kringen minder belangstelling voor deze of gene vorm van beroepsvorming of permanente opleiding bestaat.

In het belang van onze jeugd is een ruimtelijk gespreid en goed onderwijs noodzakelijk en dat draagt dan ook de bekommernis weg van gans de regering.

Wat de culturele dotatie — sector verkeerswezen betreft: deze kredieten werden onderzocht, zowel in de Commissie voor de culturele promotie en het cultureel patrimonium, voor wat betreft de bedragen bestemd voor het toerisme als door uw Commissie

voor de begroting, voor wat betreft de sector onderwijs.

Ik wens collega Carpels van harte te danken voor het zeer uitgebreid en volledig verslag dat hij heeft uitgebracht over de bespreking in de Commissie gewijd aan het toerisme.

In de gewone begroting is een krediet voorzien van 16 miljoen 600 000 frank en in de buitengewone begroting: 127 miljoen frank. De bestemming van de kredieten op de gewone begroting is het verlenen van toelagen aan verenigingen voor vreemdelingenverkeer, aan de toeristische federaties en liga's, aan het sociaal toerisme en waterkuuroorden, alsook premies voor het moderniseren van de hoteluitrusting.

De buitengewone begroting voorziet toelagen voor de bouw en de uitrusting van de inrichtingen voor sociaal toerisme, sector loonarbeiders, alsook voor de bevordering van de ontwikkeling van de toeristische uitrusting in het raam van een politiek tot economische en sociale valorisatie.

Zowel in de gewone als in de buitengewone begroting zijn kredieten voorzien, bestemd voor diensten en realisaties in de Brusselse agglomeratie. De Staatssecretaris voor Toerisme onderstreepte nochtans de dringende noodzakelijkheid om de bestaande hoteluitrusting te moderniseren.

Wat de sector van het onderwijs betreft, heeft de Minister van Verkeerswezen, de heer Anseele, een omstandige nota aan de leden van de Commissie voor de Begroting bezorgd als aanvulling bij ons schriftelijk verslag. Hieraan ontleen wij volgende gegevens.

Eerst het historisch overzicht: rond de jaren 1885 kwam het vraagstuk van de beroepsopleiding der vissers in het brandpunt van de belangstelling. Een school voor scheepsjongens werd opgericht in 1865 maar zij leverde praktisch geen werkkrachten voor het visserijbedrijf op. Daarom werd in 1887 de Stedelijke Visserijschool van Oostende opgericht, gevolgd door het privé-initiatief van Paster Pype. Stilaan onstonden dan op privé-initiatief nog talrijke andere, hoofdzakelijk avondscholen, langs de kust. Tussen beide wereldoorlogen in waren er te De Panne, Nieuwpoort, Oostende, Blankenberge en Heist, dergelijke scholen.

Op basis van de Wet van 11 juli 1957 op het zeevaartonderwijs werd deze versnippering enigszins gerationaliseerd.

In verband met het Koninklijk Werk 1 bis werd vermeld dat dit gesticht werd op 6 juli 1906 te Oostende met als doel de adoptie en opleiding van weesjongens van zeevissers. In 1927 werd dit werk omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk en tot betoelaging door het Rijk toegelaten, nadat aanvaard was dat ook niet-wezen zouden opgenomen en opgeleid worden.

Na de jongste wereldoorlog werd een overeenkomst gesloten tussen de v.z.w. en de Staat waarbij alles ter beschikking van het Rijk wordt gesteld,

hetwelk dan ook de betaling waarborgt van de wedden, de lonen, de wettelijke sociale lasten en eventuele voordelen verbonden aan de functies van het personeel van Ibis met uitzondering nochtans van de wedden van het personeel der afdeling lager onderwijs, hetwelk bezoldigd wordt door Nationale Opvoeding in het raam van de Schoolpactwet.

Belangrijk is ook het feit dat de Staat, hier in casu het Ministerie van Verkeerswezen, de kosten voor uitrusting, voeding, scholing en onderhoud van de maximum 90 leerlingen die mogen worden opgenomen, ten laste neemt.

Bij de criteria van aanneming liggen volgende principes ten grondslag :

— prioriteit voor aanneming van kinderen die wezen zijn van vissers, zeelieden of **binnen-schippers** ;

— vervolgens, wat de kandidaten niet-wezen betreft, wordt de aanneming in de eerste plaats voorbehouden aan kinderen van behoeftige ouders en, in de tweede plaats, aan deze van ouders, die, alhoewel niet behoeftig, geen waarborg geven voor een morele en sociale opvoeding die men gerechtigd is van toekomstige zeelieden te vergen.

Die opleiding in de zeevisserijschool duurt drie jaar. Ze wordt bekroond met een certificaat van **scheeps**-leerjongen en een diploma van aspirant-schipper ter zeevisserij. De afgestudeerden hebben daarenboven nog toekomstmogelijkheden in de koopvaardij, het leger, namelijk de marine, de sleepvaart of de baggerwerken.

Daarbij werd de Rijkvisserijschool te Knokke-Heist opgericht bij Regentsbesluiten van 3 mei 1948 en 24 augustus 1948. Deze school omvat een dagschool voor de afdeling Dek en een avondschool voor de afdeling Machines en Schippers.

Wat zijn nu de vooruitzichten van het Departement? Het Departement is er zich van bewust dat een concentratie van de visserijscholen een aanzienlijke verbetering zou betekenen. De bevoegde diensten van het Bestuur van het Zeewezen en van de Binnenvaart hebben, in samenwerking met de directeurs en/of de inrichtende machten van de betrokken scholen, een diepgaand onderzoek gewijd aan de mogelijke hervorming die zou gericht zijn op een tweevoudig doel :

- a) de herstructuratie van het visserijonderwijs in zijn geheel, voor de afdelingen Dek en Machines;
- b) de vermindering van het thans bestaande aantal visserijscholen.

Nog dit jaar zal het advies van de Raad tot Verbetering van het Zeevaartonderwijs over de uiteindelijke voorstellen worden ingewonnen.

Om te besluiten, keren wij even terug tot de begrotingscijfers van Verkeerswezen :

- voor de sector onderwijs is een totaal krediet in de gewone begroting voorzien van 32 239 000

frank; dit betekent een verhoging in vergelijking met het voorgaande schooljaar van 4 439 000 frank die bijna integraal dient om de toelage aan het vrij onderwijs op het vereiste peil te houden.

Voor de sector Volksgezondheid en het Gezin werden kredieten voorzien, in de gewone begroting ten bedrage van 18 477 000 frank, in de buitengewone begroting van 10 miljoen en in de gedebudgetteerde sector (dit wil zeggen die welke werkt met leningen bij het Gemeentekrediet), 200 miljoen voor de sector sportinfrastructuur afhankelijk van Volksgezondheid en Gezin.

De kredieten in de gewone begroting zijn bestemd voor de jeugdherberg te Nijlen, het Staatsdomein te **Hofstade** en de betoelaging van cursussen, voordrachten en studiedagen ingericht met betrekking tot de opleiding tot het gezinsleven. Tijdens de bespreking beloofde Mevrouw de Staatssecretaris voor het Gezin, Mevrouw **Verlackt**, een omstandige nota in verband met de verenigingen betoelaagd omwille van de opleiding tot het gezinsleven die zij verstrekken. Ik bespaar U deze opsomming, wij zullen ze U als een bijlage aan het verslag laten geworden.

Voor wat de sportinfrastructuur betreft, werden tijdens het eerste kwartaal 1973 reeds 25 456 000 frank vastgelegd aan toelagen, hetzij 18 891 000 frank voor de bouw en uitrusting van sportcentra en 8 565 000 frank voor de bouw van zwembaden.

Gespreid over de provincies ziet de verdeling er uit als volgt:

Antwerpen	671 000 fr.
Vlaams Brabant	4 829 000 fr.
West-Vlaanderen	1 527 000 fr.
Oost-Vlaanderen	6 487 000 fr.
Limburg	12 142 000 fr.

Op dit ogenblik zijn er nog tal van dossiers, waarvan de aanbesteding reeds heeft plaatsgehad, voor verdere afwerking op het departement.

Gespreid over de provincies, ziet deze verdeling er uit als volgt:

Antwerpen voor een totaal bedrag aan toelagen	57 447 000 fr.
Vlaams Brabant	671 947 fr.
West-Vlaanderen	142 000 000 fr.
Oost-Vlaanderen	20 000 000 fr.
Limburg	33 580 000 fr.

hetzij een totaal van . . . . . 253 698 947 fr.

Daarenboven zijn er reeds ontwerpen ingediend met het oog op het bekomen van de machtiging om in aanbesteding te gaan.

De raming van deze werken bedraagt in totaal 585 miljoen waarvoor dus een te verwachten bedrag aan toelagen van 360 miljoen noodzakelijk is.

Gespreid over de provincies geven deze getallen volgende resultaten :

Antwerpen.	96 708 000 fr.
Brabant.	94000000fr.
Limburg.	135 500 000 fr.
West-Vlaanderen	67 700 000 fr.
Oost-Vlaanderen	122 000 000 fr.

Dit betekent dat aan het huidige ritme, er reeds voldoende dossiers klaar zijn tot en met de kredieten van het begrotingsjaar 1975.

De vraag stelt zich dan ook of in de **gedebudgetteerde** sector het bedrag van 200 miljoen frank niet moet verhoogd worden, om in een versnelde uitbouw van deze infrastructuur te kunnen voorzien. In ieder geval verheugen wij ons over de grote activiteiten die door onze gemeentebesturen en intercommunale verenigingen in deze sector worden ontwikkeld, en hernieuwen we de vraag die door verscheidene leden van de commissie werd geuit, dat er op dit gebied tot een rationalisering van de bevoegdheid tussen de verschillende departementen zou worden overgegaan, ten einde thans bestaande overlappings te vermijden.

Tenslotte besprak uw commissie het probleem van de raadplegingen van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn te Brussel waar er nog teveel **Nederlandsonkundige** artsen de Vlaamse moeders van advies moeten dienen. Aan deze toestand dient een einde te worden gesteld. Mevrouw de Staatssecretaris verzekerde ons dat er een splitsing en een herstructurering in voorbereiding is, terwijl ze ook het vraagstuk betreffende de kinderdagverblijven en de peuterscholen te Brussel volgt.

Op het gebied van de landbouw zijn er slechts twee kleine bedragen ingeschreven. De omvang van deze begroting als dusdanig geeft aanleiding tot het negeren van deze kredieten en nochtans wensen wij er de aandacht op te vestigen dat de initiatieven die door de privé-sector worden genomen voor het geven van cursussen, voordrachten en studiedagen, alsook deze van het departement, de moeite waard zijn. In vaak moeilijke omstandigheden volgen deze jonge landbouwers de voor hen ingerichte **vormingscursussen**.

Uw commissie was dan ook van oordeel dat voor deze jongeren een aangepast stelsel voor kredieturen dient tot stand te komen. Eens zover zal het aantal leerlingen voorzeker toenemen, hetwelk in het raam van hun voorbereiding op de volledige integratie in de EEG van het allergegrootste belang zal zijn.

Om die redenen dringt uw commissie aan op een betere bezoldiging van de leerkrachten in dit onderwijs en een aanpassing van de werkingstoelagen.

De Minister antwoordde dat al deze problemen zijn volledige aandacht gaande houden en hij niet zal nalaten, de passende maatregelen te treffen om de toekomstmogelijkheden van onze jonge landbouwers zoveel mogelijk veilig te stellen.

Tenslotte een woord over de kredieten van Openbare Werken.

In de buitengewone begroting van Openbare Werken zijn kredieten ingeschreven voor betoelaging van de restauratiewerken aan geklasseerde burgerlijke monumenten en gebouwen, voor een totaal bedrag van 35 miljoen waarvan 5 miljoen zal aangewend worden in de Brusselse agglomeratie.

Om de aankoop van onroerende goederen en nieuwbouw van gemeentelijke en provinciale bibliotheken, culturele centra en musea te bevorderen, werd een krediet van 100 miljoen ingeschreven, waarvan 12 miljoen bestemd is voor de Brusselse agglomeratie.

De benutting van deze beide kredieten geschiedt op advies van de Minister voor de Nederlandse Cultuur.

Tenslotte is er nog een krediet van 10 miljoen bestemd om bij toepassing van de Wet van 6 juli 1948 op de oorlogsschade aan goederen die noodzakelijk zijn voor het privé-onderwijs, de kosten ten laste te nemen noodzakelijk voor het herstel van hogervermelde goederen. Van deze 10 miljoen is er 1 miljoen frank voorzien voor Brussel-Hoofdstad.

Tijdens de bespreking werden tal van vragen gesteld die opzoekingen noodzakelijk maakten zodat de Minister van Openbare Werken zijn antwoord schriftelijk heeft overgemaakt, aan de leden van de Commissie.

Uit deze antwoorden blijkt dat het dossier betreffende de bouw van een cultureel centrum te Antwerpen „ Luchtbal ” stilaan maar zeker zijn eindfase nadert en de subsidiëring met 65 % reeds door de Minister van de Nederlandse Cultuur werd voorgesteld. Alleen de stedenbouwkundige voorschriften dienen nog in gemeen overleg tussen de stad en het bestuur van Stedenbouw geregeld. Een dergelijke werkwijze dringt zich ook op wat het museum voor Moderne Kunsten te Antwerpen betreft, waarvoor echter tot op heden geen belofte van toelage werd gedaan.

Op de vragen die gesteld werden om bepaalde bevoegdheidsconflicten tussen de Departementen van Nederlandse Cultuur en Openbare Werken op te lossen, door deze kredieten over te hevelen naar de begroting van Nederlandse Cultuur, antwoordde de Minister dat er hier hoegenaamd geen sprake is van een bevoegdheidsconflict.

Het is de Minister van Nederlandse Cultuur die de voorstellen van de betoelaging doet, de rangorde van de dringendheid bepaalt, enz. De Minister van Openbare Werken verleent dan de toelage ingevolge de bevoegdheid hem verleend door het Koninklijk Besluit van 13 mei 1965.

Een zelfde werkwijze wordt ook gevolgd voor de gebouwen van de eredienst, voor de oprichting van schoolgebouwen, de verwerving van eigendommen en voor de aanleg van groene **zones**, door gemeentebesturen, enz.

Een lid wenst ook te weten, waarin juist de tussen-

komst van het Departement van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening bestaan.

Hierop antwoordt de Minister dat deze tussenkomst tweevoudig is.

In de eerste plaats een controle op de naleving van de wettelijke voorschriften inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening, wat de inplanting, de oriëntatie, het volume en het esthetisch aspect van de projecten betreft. Hiervoor zijn de diensten van het bestuur van Stedenbouw bevoegd, diensten die afhangen van het Staatssecretariaat voor Ruimtelijke Ordening. Vervolgens is er het technisch en administratief onderzoek van de ontwerpen en aanbestedingsbundels, het definitief berekenen, het vastleggen en uitbetalen van de toelagen van de Staat. Dit behoort tot de bevoegdheid van het Bestuur van de gesubsidieerde werken en wederopbouw, afhankelijk van het Departement van Openbare Werken.

Om te besluiten, spreken wij de wens uit dat de voorstellen door de commissie gedaan in verband met de financiering van de herstellingswerken aan monumenten in de kleine gemeenten en de overdracht van deze monumenten aan het Rijk, de wenselijkheid een vestigingsplan voor de culturele centra op te stellen en een inventaris op te maken van de geklasseerde en te klasseren landschappen, door de bevoegde departementen zullen worden onderzocht en wij spoedig dienaangaande passende initiatieven zullen mogen begroeten.

In deze overtuiging, Dames en Heren, nodigt uw commissie U uit de onderscheiden dotaties van Middenstand, Landbouw, Volksgezondheid, Verkeerswezen en Openbare Werken goed te keuren. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij gaan thans over tot de naamstemming over het afgehandelde voorstel van decreet.

VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER VAN WATERSHOOT TOT OPRICHTING VAN HET „COLLEGIUM TRILINGUE”.

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming.

124 leden namen deel aan de stemming.

124 leden hebben geantwoord : JA.

Bijgevolg wordt het voorstel van decreet door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen. Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord: HH.

Akkermans	Baert
Anciaux	Belmans
Anseele	Blanquaert F.
Babylon	Bode

Boel
Boeykens
Bogaerts Aug.
Bourgeois
Calewaert
Callebert
Chabert
Claes L.
Claeys D.
Claeys W.
Coens
Cools
Cooreman
Coppieters
Coucke
Craeybeckx-Orij (Mw.)
Danschutter
De Backer- Van Ocken (Mw.)
De Beul
Declercq T.
De Croo
De Facq
De Keersmaeker
De Kerpel
De Mey
Deneir
De Paep G.
De Saeger
De Seranno
Detiège
De Vidts
Devos (Mej.)
Diegenant
Dua
Duerinck
Elaut
Geerinck
Gelders
Geldolf
Gerits
Gheysen
Ghyssels
Goemans
Grootjans
Henckens
Houben
Hulpiau
Jorissen
Kelchtermans
Kuypers
Lagae
Laridon
Leys
Lindemans
Maes R.
Mangelschots
Markey
Mattheyssens
Mesotten

Monard
Nauwelaerts- Thues (Mw.)
Olaerts
Otte
Pede
Peeters
Persyn
Poma
Ramaekers
Raskin
Roelants
Rombaut
Rutten
Schiltz
Sels
Slegers
Smets
Sprockeels
Suykerbuyk
S waelen
Tanghe
Temmerman
Van Acker A.
Vanackere L.
Van Daele
Vandamme
Vandekerckhove
Vandenbergh
Van den Eynden
Van der Aa
Van der Eecken- Maes (Mw.)
Van der Elst
Vanderhaegen
Vandezande
Van Elewyck
Van Elsen
Van Eynde
Van Geyt
Vanhaegendoren
Van Herreweghe
Van Hoorick
Van Lidth de Jeude
Van In
Van Leemputten
Van Lent
Van Mechelen
Van Rompaey
Van Steenkiste E. van Waterschoot
Verbist
Verhaegen G.
Verhenne
Verleysen
Verroeken
Versteete
Vlerick
Wannyn
Wouters

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, ik wens thans de Vergadering te raadplegen over de voorzetting van het debat over de begrotingen van de Culturele Zaken.

Wij dienen de bespreking te verdelen over twee dagen : deze namiddag en 22 mei.

In verband met Nederlandse Cultuur, zijn nog zes sprekers ingeschreven, zonder de Minister.

Voorts is er nog een spreker met betrekking tot toerisme, waarbij ook de Staatssecretaris het woord zal nemen. De Minister van Middenstand zal eveneens het woord voeren.

Er is ook een spreker ingeschreven voor Landbouw en er zijn twee sprekers voor de sector Volksgezondheid.

Wij kunnen op twee wijzen tewerk gaan. Ofwel kunnen wij de sprekers voor de sector Nederlandse Cultuur het woord geven in de vergadering van 22 mei en behandelen wij vandaag de andere sectoren, ofwel kunnen wij het omgekeerde doen. Gelet evenwel op het grote aantal sprekers ingeschreven voor de Nederlandse Cultuur, stel ik voor dit debat voor te behouden voor de vergadering van 22 mei.

De heer Anciaux heeft het woord.

De heer Anciaux. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij moeilijk akkoord verklaren met wat U voorstelt. Als U het aantal sprekers als argument neemt om het debat over de sector Nederlandse Cultuur te verschuiven naar de vergadering van 22 mei eerstkomende, dan moet ik U toch doen opmerken dat het aantal sprekers die voor de andere sectoren aan het woord zullen komen even groot is als voor de Nederlandse Cultuur.

In de tweede plaats ben ik van mening dat de sector Nederlandse Cultuur waarschijnlijk door iedereen de belangrijkste sector van de begroting van de Culturele Zaken geacht wordt.

Praktisch alle verenigingen en organisaties die in het Brusselse bestaan, verwachten veel van de vergadering van vandaag en kijken met belangstelling uit naar het lot dat hen financieel wordt beschoren. Het debat werd reeds de vorige maal uitgesteld en het zou dan ook voor veel mensen, die het thans moeilijk hebben, een werkelijke ontgoocheling zijn indien de bespreking van de sector Nederlandse Cultuur een tweede maal werd verdaagd. **(Applaus op de banken van de Volksunie)**

Ik ben dan ook zo vrij de Vergadering voor te stellen vandaag de bespreking voort te zetten van de sector Nederlandse Cultuur.

De Voorzitter. — Is de Raad het eens met dit voorstel?

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik ben ter

beschikking van de Cultuurraad, Mijnheer de Voorzitter. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter. — Voor mij is het om het even welke sector hier vandaag wordt behandeld, op voorwaarde dat het een ordelijke bespreking is en dat men niet van de ene sector op de andere overgaat.

De heer Defacq. — Een ordelijke bespreking zoals het tot nog toe steeds het geval is geweest, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Ik meen te begrijpen dat het de wens is van de meerderheid van deze vergadering vandaag de sector Nederlandse Cultuur te behandelen. **(Instemming)**
Dan is aldus beslist.

BEGROTING**Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 — Sector Nederlandse Cultuur****— Voortzetting van de algemene beraadslaging**

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij zetten de behandeling voort van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1973 voor de sector Nederlandse Cultuur.

De Heer Anciaux heeft het woord.

De heer Anciaux (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, als ik vandaag het woord neem in de bespreking van de begroting van de Culturele Zaken, sector Nederlandse Cultuur, dan is het uitsluitend om te handelen over de financiële toestand van de culturele organisaties in de Brusselse agglomeratie. Ik zou van deze gelegenheid ook gebruik hebben kunnen maken om in het algemeen te handelen over de beleidsoptie op cultureel gebied in de hoofdstad. Ik wil mij echter, zoals ik reeds zei, beperken tot de financiële moeilijkheden dienaangaande.

Meer in het bijzonder wil ik het hebben over de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie.

Ter verduidelijking van mijn uiteenzetting is het waarschijnlijk goed de Vergadering er even aan te herinneren hoe deze Nederlandse Commissie voor de Cultuur voor de Brusselse agglomeratie werd opgericht.

Artikel 108ter, paragraaf 4 van de Grondwet bepaalt het volgende :

„In de agglomeratie” — bedoeld wordt de Brusselse agglomeratie — „bestaan een Nederlandse Commissie voor de Cultuur en een Franse Commissie voor de Cultuur die uit een gelijk aantal leden, onderscheidelijk door de Nederlandse en Franse taalgroep van de agglomeratieraad verkozen, zijn samengesteld.

Zij hebben elk voor hun cultuurgemeenschap dezelfde bevoegdheid als de andere inrichtende machten;

1° inzake voorschoolse, naschoolse en culturele aangelegenheden;

2° inzake onderwijs. ”

De Grondwettekst gaat nog verder en handelt over de bevoegdheden van de verenigde Commissies, eveneens taken dus die ten dele aan de Nederlandse Commissie voor de Cultuur zijn opgedragen.

Niet alleen de Grondwet handelt over de oprichting van deze Commissie en over de opdrachten, ook de Wet van 26 juli 1971 houdende de organisatie van de agglomeraties en federaties van gemeenten, bepaalt in artikel 72 paragraaf 1:

„In de Brusselse agglomeratie bestaan een Nederlandse Commissie voor de Cultuur en een Franse Commissie voor de Cultuur die samen de verenigde commissies vormen”. Over de opdrachten wordt gezegd in paragraaf 2 van dit artikel :

„ Met uitsluiting van de organen van de agglomeratie oefent elke commissie van de cultuur wat haar betreft dezelfde bevoegdheden uit als de andere inrichtende machten inzake voorschoolse, naschoolse en culturele aangelegenheden, met inbegrip van de vrijetijdsbesteding en de sport, alsook inzake onderwijs “.

Ik citeer verder:

„ Elke Commissie heeft inzonderheid tot taak :

- 1° een programmatie voor de culturele, de voorschoolse, de naschoolse en de onderwijsinfrastructuur te bepalen en uit te voeren;
- 2° de vereiste instellingen op te richten, te beheren en hun toelagen te verlenen onder de voorwaarden bepaald door de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het kleuter-, lager-, middelbaar-, normaal-, technisch- en kunstonderwijs;
- 3° aanbevelingen te doen aan de Wetgevende Kamers, de cultuurraden, de Regering, de provincie, de agglomeratie en de gemeenten van de agglomeratie en aan deze overheden adviezen te geven, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van voornoemde overheden ;
- 4° culturele initiatieven te nemen en aan te moedigen;
- 5° iedere andere opdracht te vervullen waarmee zij door de Wetgevende Macht, de cultuurraden, of de Regering zouden worden belast. ”

Ik excuseer me bij de Vergadering deze teksten te hebben geciteerd. Ik achtte het niettemin nuttig duidelijk aan te tonen hoe niet alleen in de Grondwet, maar tevens in de wetgevende bepalingen de oprichting, maar ook de veelvuldige opdrachten van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie zijn bepaald.

Het is duidelijk dat deze Commissie financiële middelen moet hebben. Ook op dat gebied zijn er bepalingen voorzien in de Grondwet. Artikel 59bis, paragraaf 6 van de Grondwet luidt als volgt:

„De wet bepaalt het globaal krediet dat ter beschikking wordt gesteld van elke cultuurraad, die de bestemming ervan bij decreet bepaalt. Dit krediet wordt vastgesteld volgens objectieve criteria bij de wet bepaald. Voor materies die zich door hun aard niet lenen tot het vaststellen van objectieve criteria, worden gelijke dotaties ingevoerd. ”

Het derde lid van paragraaf 6 van artikel 59bis luidt als volgt:

„De wet stelt op grond van dezelfde regelen, het gedeelte van dit krediet vast, dat moet worden besteed aan de ontplooiing van de twee culturen op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad. ”

Niet alleen in de Grondwet maar opnieuw in de Wet van 26 juli 1971 over de agglomeraties en de federaties, namelijk in artikel 82, paragraaf 1, wordt er gehandeld over de financiële middelen ter beschikking van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie.

Ik moge paragraaf 1 van dit artikel 82 citeren : „De Nederlandse commissie en de Franse commissie voor de cultuur beschikken ieder over jaarlijkse dotaties die respectievelijk op de begroting van de cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en op de begroting van de cultuurraad voor de Franse cultuurgemeenschap worden ingeschreven.

Elke Commissie kan bekomen :

- a) toelagen,
- b) schenkingen en legaten; in dit geval is artikel 50, § 1, van deze wet van toepassing.

Zij beschikken over de inkomsten van de goederen en de kapitalen die zij beheren.”

Het is duidelijk dat zowel in de Grondwet als in de Wet van 26 juli 1971 bepaald is hoe deze Commissie aan financiële middelen kan komen.

De Nederlandse Commissie voor Cultuur van de Brusselse agglomeratie heeft gezien haar opdrachten heel wat geld nodig. Er zijn heel wat noodwendigheden.

Ten gerieve van deze Vergadering maak ik even een korte analyse van de voornaamste delen die voorkomen in de begroting voor 1973, opgemaakt door de Nederlandse Commissie voor de Cultuur.

Tussen haakjes **weze** opgemerkt dat deze Commissie tijdens haar zeer kort bestaan reeds overging tot het opmaken van de begroting voor 1973, maar eveneens voor 1972, en dat ze met het opmaken van de begroting voor 1974 reeds klaar is.

Dit wijst erop welke werkzaamheden deze Commissie reeds heeft moeten uitvoeren.

Voor 1973 voorziet de Commissie de noodzakelijkheid te beschikken over 51 miljoen. Zij verwacht dan ook deze 51 miljoen te kunnen ontvangen langs de Culturele Dotatie.

In de gewone uitgaven wordt het totaal van de werkingskosten voor algemene administratie geraamd op 10 940 000 frank, dus ongeveer 11 miljoen.

Voor het algemeen onderwijs wordt een totaal bedrag van 10 878 000 frank geraamd. Hierin zijn begrepen de toelagen aan het Vlaams Onderwijscentrum te Brussel, namelijk 3 300 000 frank, dus via de begroting.

Die uitgave van 10 878 000 frank omvat eveneens — ik som het op om U aan te tonen dat de uitgaven inderdaad gewettigd zijn — de promotie van het Nederlands onderwijs te Brussel, 2 500 000 frank; toelagen aan verenigingen ter bevordering van het opvoedingswezen, 2 miljoen; wetenschappelijk onderzoek betreffende de Nederlandse Cultuurgemeenschap te Brussel, 2 miljoen.

Ik geloof niet dat iemand van U kan loochenen dat deze uitgaven zeer nuttig, zelfs noodwendig zijn.

Voor het kleuter- en het lager onderwijs voorziet de Commissie ongeveer 1 miljoen, het grootste gedeelte voor openlucht-, Kempen-, en sneeuwklassen. Het is de bedoeling elk kind van deze klassen te laten genieten.

Voor het middelbaar, normaal- en technisch onderwijs voorziet de Commissie in haar begroting 1 200 000 frank. Dit omvat onder meer een studie over het onderwijs voor de sociale promotie, 250 000 frank, en schoolprijzen voor een bedrag van 770 000 frank. Iedereen kan inzien en ermee akkoord gaan dat deze uitgaven in de Brusselse agglomeratie uitermate belangrijk zijn.

Voor de sector jeugdzorg worden de uitgaven op 7 950 000 frank geraamd, dus ongeveer 8 miljoen.

Ik geef u een kleine opsomming van allerhande toelagen waaruit duidelijk zal blijken hoe deze Commissie maar kan werken wanneer zij over geld beschikt : toelagen aan jeugdhuizen en jeugdclubs, 1 miljoen; toelagen aan bestaande jeugdbewegingen, 1 250 000 frank; toelagen aan workshops, 1 miljoen; toelagen voor inrichting van de Agglomeratieraad van de Nederlandstalige Brusselse Jeugd en het Centrum voor Werkende Jongeren, 200 000 frank; een toelage aan het Centrum voor Werkende Jongeren, alleen voor de werking, 750 000 frank; aan de Jeugdherbergen 250 000 frank.

Er is ook een project voorzien voor een jeugdboerderij, uitermate nuttig voor de jeugd uit de stedse agglomeratie. Studie en huur : 500 000 frank.

In het totaal bedrag voor de jeugdvorming dat de Commissie raamde op ongeveer 8 miljoen is eveneens voorzien een toelage aan de Agglomeratieraad van de Nederlandstalige Brusselse Jeugd van 2 mil-

joen. Dit bedrag staat ook onder ontvangsten omdat het reeds in de culturele begroting onder artikel 33.20 voorzien is.

In de begroting van de Cultuurcommissie, sector volksontwikkeling, wordt 22,5 miljoen voorzien. Dames en Heren, ik geef U opnieuw een opsomming van enkele punten uit deze sector om U duidelijk te maken hoe noodzakelijk deze bedragen zijn.

Wedden van de cultuurconsulenten, zeer belangrijk voor de volksontwikkeling in de Brusselse agglomeratie, 668 000 frank; toelagen aan de socio-culturele raden : 5 miljoen — ik kom er straks nog op terug hoe noodzakelijk het zou zijn dat de Nederlandstalige Cultuurcommissie deze toelage zou kunnen geven aan de bestaande socio-culturele raden in de Brusselse gemeenten-; promotie van plaatselijke culturele verenigingen : 5 miljoen. Iedereen die in Brussel leeft en werkt kent de nood van al die plaatselijke culturele verenigingen en weet dat op veelerlei terreinen kan tegemoet gekomen worden aan die nood door geldelijke toelagen te verlenen. Die 5 miljoen zijn hier werkelijk noodwendig. Voor de bevordering van nieuwe initiatieven, onder andere voor de derde leeftijd, voorziet de Cultuurcommissie 1 miljoen toelagen aan trefcentra: 750 000 frank.

Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat in dit algemeen totaal van 22,5 miljoen eveneens de toelage begrepen is aan het Contact- en Cultuurcentrum te Brussel van 9 miljoen. Dit bedrag is eveneens vermeld onder de hoofding ontvangsten van de culturele commissie omdat deze 9 miljoen in de culturele dotaties die wij vandaag bespreken voorzien zijn als toelage voor het Contact- en Cultuurcentrum te Brussel, onder artikel 33.60.

Wat de sector sport en lichamelijke opvoeding betreft, hier voorziet de cultuurcommissie 2,733 miljoen. Ook hier geef ik een kleine opsomming van de verdeling van dit bedrag om u aan te tonen dat dit geld er werkelijk nodig is.

Voor de studie die zij wenst te ondernemen voor de oprichting van een sportcentrum voorziet de Cultuurcommissie 200 000 frank. Een sportcentrum in de Brusselse agglomeratie lijkt mij belangrijk te zijn, hoewel ik er ten persoonlijke titel aan toevoeg dat deze post niet prioritair mag gesteld worden door de Cultuurcommissie.

Onderzoek van plaatselijke noden op sportgebied en op het gebied van de lichamelijke opvoeding: 300 000 frank; toelagen aan sportorganisaties : 600 000 frank; toelagen voor de promotie van de sport, prijzen en dergelijke : 200 000 frank; Nederlandstalige atletiekclub te Brussel : 250 000 frank; voor de steun aan allerhande concrete initiatieven in verband met de sport en de lichamelijke opvoeding voorziet de Commissie 200 000 frank.

Voor de sector culturele uitstraling en schone kunsten voorziet de Cultuurcommissie op haar begroting 10 miljoen. Dit bedrag omvat een toelage aan de Beursschouwburg van 4,750 miljoen. Deze

post is eveneens vermeld onder ontvangsten omdat in de culturele dotaties die wij vandaag bespreken deze toelage voor de Beursschouwburg reeds voorkomt onder artikel 33.59.

Buiten deze 4,750 miljoen voorziet de Cultuurcommissie een toelage aan bijzondere kunstmanifestaties en kunstverenigingen van 1 miljoen. Toelage aan het beroepstoneel: 500 000 frank. U herinnert zich wellicht de protestacties en manifestaties in de schouwburg betreffende het beroepstoneel.

Tenslotte een project dat zij heeft voorgesteld, maar waarover door sommigen wordt gediscussieerd, is de huur van een dubbele bioscoop. Daarvoor voorziet zij twee miljoen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte Vergadering, ik heb enkele punten van de begroting van de Cultuurcommissie van de Brusselse Agglomeratie aangehaald. Dit enkel om U duidelijk te maken dat de 51 miljoen die zij voorziet vooral zou gaan naar toelagen en promotie van het socio-culturele werk te Brussel.

Ik geloof dat het gewettigd is vanwege de Cultuurcommissie een dergelijke begroting op te maken.

51 miljoen is nodig voor een organisme dat wettelijk en grondwettelijk is opgericht en waarvan de taken niet alleen in de wet maar ook in de Grondwet staan. In de begroting 1973 voor de culturele dotaties zien wij echter maar het bedrag van 7,5 miljoen vermeld.

In het verslag van de heer Verleysen van 22 juni 1972 over de begroting sector Nederlandse Cultuur voor het begrotingsjaar 1972 lezen wij het volgende: „Artikel 72 van de Wet van 26 juli 1971 houdende de organisatie van de agglomeraties en federaties van gemeenten bepaalt dat de culturele activiteiten voor Brussel zullen worden uitgeoefend door respectievelijk de Franse en de Nederlandse Cultuurcommissie voor Brussel. De werkingskosten zullen voorkomen op de begroting van de cultuurdotaties. Het ligt in de bedoeling een aantal rijksinitiatieven genomen in Brussel-Hoofdstad aan deze commissie over te dragen.”

De heer Verleysen ging verder: „Aangezien de commissie nog niet is gestart (ik laat opmerken dat dit verslag dateert van 22 juni 1972) werd van de vastgestelde dotaties van 80 miljoen slechts 7,5 miljoen opgenomen.” Dit wat de begroting 1972 betreft. De Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie werd op 9 augustus 1972 **geïnstalleerd** en kreeg dus volgens de begroting 1972 7,5 miljoen ter beschikking voor de periode van minder dan 5 maand. Tijdens deze periode moest zij zich installeren en kon zij nog niet aan enige werking denken.

Ondanks het feit dat de vastgestelde dotaties, volgens het verslag van de heer Verleysen, 80 miljoen bedroegen stelt de Nederlandse Commissie voor de Cultuur te Brussel zich voor 1973 tevreden met 51 miljoen. Over deze toelagen sprak ik daareven reeds uitgebreid.

In de begroting van de culturele dotaties zien wij echter opnieuw de som van 7,5 miljoen, zoals voor het jaar 1972 voor slechts vijf maanden zonder dat er enige werking mogelijk was.

Nochtans werd door Minister Van Mechelen beloofd dat minimum 10 miljoen voor de **werkingskosten** alleen zou worden gegeven zonder de belofte van de 80 miljoen die als vastgelegd werd beschouwd.

Ik merk op dat, naar ik vernam, maar ik zeg het met voorbehoud, de Franse Commissie voor de Cultuur alleen maar voor haar werkingskosten 30 miljoen zou krijgen voor 1973.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mag ik U even onderbreken? Dit gegeven is onjuist. De begroting voor de Franse Cultuurcommissie, alhoewel dit hier niet moet worden besproken, bedraagt 7,5 miljoen.

De heer Anciaux. — Voor de werkingskosten, Mijnheer de Minister? Akkoord, dan trek ik deze woorden terug. Hier echter is 7,5 miljoen voorzien voor alles.

Dit gaat natuurlijk niet op. Dat is duidelijk en ik geloof dat iedereen het erover eens is.

Ik wil bij deze gelegenheid nog zeggen dat niet alleen de Nederlandse Commissie voor Cultuur in de kou blijft staan, maar dat er ook nog andere opmerkingen te maken zijn. Ik heb trouwens, toen ik mijn uiteenzetting begon, gezegd dat ik in hoofdzaak zou spreken over de Cultuurcommissie.

Ook de Agglomeratieraad voor de Nederlandstalige Brusselse Jeugd kent heel wat moeilijkheden. Op de begroting voor 1972 is voor deze Agglomeratieraad voor de Nederlandstalige Brusselse Jeugd 1 734 000 frank uitgetrokken. Daarvan heeft deze Agglomeratieraad tot nu toe slechts 600 000 frank ontvangen, met het gevolg dat dit organisme heel wat schulden heeft moeten maken en op het ogenblik deze schuld bij een bankinstelling 1 400 000 frank belooft. Zij moeten dus op de begroting voor 1972 nog steeds 1134 000 frank ontvangen.

Na heel wat aandringen werd beloofd dat zij deze som zouden ontvangen **vóór** eind april 1973, doch tot vandaag is dit nog steeds niet gebeurd.

Daarbij komt dat zij niet alleen het saldo nodig hebben van 1972, maar dat er ook een noodzakelijk voorschot op de in de huidige begroting voorziene 2 miljoen dient verstrekt, want de bank wil geen verder krediet meer geven.

Ik wil dan ook vragen dat de Agglomeratieraad voor de Nederlandstalige Brusselse Jeugd ten eerste het saldo zou mogen ontvangen van 1972; ten tweede een voorschot op de begroting 1973, en de daarop voorziene 2 miljoen; ten derde zou ik willen vragen waarom van de begroting door dit organisme ingediend, zonder enige ruggespraak, zonder enige dialoog, zomaar een vijfde werd afgetrokken. De

Agglomeratieraad voor de Nederlandstalige Brusselse Jeugd voorzag op zijn begroting — die een rechtvaardige begroting was — 2 591 000 frank en ik herhaal: zonder enige bespreking werd deze begroting met 591 000 frank verminderd.

Ook voor het Centrum voor de Werkende Jongeren te Brussel werd op de begroting voor 1972, 243 000 frank voorzien voor de maanden oktober, november en december, gezien het Centrum toen pas werd opgericht. Welnu, daarvan is bij mijn weten — indien ik goed ben ingelicht — nog geen frank in het Centrum toegekomen.

Mijn eerste vraag is dan ook: wanneer kan dit Centrum het voorziene bedrag voor 1972 ontvangen?

Ten tweede zou ik willen vragen welk bedrag voorzien is voor 1973 voor dit Centrum en dan voor 12 maanden werking. Van het geraamde bedrag van 5,5 miljoen, die aan de verschillende Centra voor Werkende Jongeren zijn voorbehouden, zou ik willen weten welk deel naar Brussel gaat voor de uitbouw van dit Centrum met heel wat meer opdrachten.

Dus, niet alleen de Nederlandstalige Commissie voor de Cultuur te Brussel, ook het Centrum voor de Werkende Jongeren blijft in de kou staan. Ook alle nederlandstalige culturele organisaties in de verschillende gemeenten van de agglomeratie, die het allemaal van de Nederlandstalige Commissie voor Cultuur moeten krijgen, blijven in de kou staan, tenzij het schamele bedrag dat zij misschien van de gemeentebesturen zelf kunnen losmaken.

Nochtans geloof ik dat iedereen overtuigd is van het belang van de Nederlandstalige Commissie voor de Cultuur te Brussel. Iedereen zou ervan moeten overtuigd zijn en zeker de collega's van de drie traditionele partijen.

Wij hebben ons als Volksunie steeds verzet, met alle mogelijke middelen, tegen de verfransing in Brussel.

Wij, de Volksunie, blijven overtuigd en zijn er steeds van overtuigd geweest dat het onderwijs in eigen taal onontbeerlijk is en moet opgelegd worden. Wij blijven dus tegenstanders van „la *liberté* du père de famille“. Wij blijven overtuigd dat alleen belangrijke politieke hervormingen van het land een oplossing kunnen brengen aan aculturatie of deculturatie of denationalisatie van de Vlamingen in de Brusselse agglomeratie.

Wij blijven van mening — ik wens het zeer kort maar met nadruk te zeggen — dat slechts een federalisering van het land met haar onmiddellijke gevolgen in de Brusselse agglomeratie een uiteindelijke oplossing kan brengen.

De vorige Regering, geachte Vergadering, bestaande uit C.V.P.-B.S.P. heeft, samen met de derde traditionele partner, de P.V.V., — samen vormen zij nu de huidige meerderheid — een Grondwetsherziening verwezenlijkt op een andere wijze dan degene die wij hebben voorgesteld. Zij hebben de

zogenaamde „*liberté du père de famille*“ ingesteld. Ze is werkelijkheid geworden vanaf 1 september 1971 en vanop deze tribune en ook op andere spreekgestoeltes werd bij alle mogelijke gelegenheden gezegd dat daartegenover een compensatie bestaat. Grote woorden van de bewegingsstrategie. De Vlamingen gingen het zelf in handen nemen. Ik hoor het nog altijd. Wij hebben horen spreken over een peuterplan dat zou ingesteld worden. Wij weten allemaal dat dit peuterplan maar slechts gedeeltelijk werd uitgevoerd.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mag ik U onderbreken? Op minder dan twee jaar zijn we tot 70 peuteruinen gekomen.

De heer Anciaux. — Bij een andere gelegenheid voer ik daar een grote discussie over.

Er werd ook gesproken over de agglomeratiestructuur, waar ook de Vlamingen het heft in eigen handen zouden nemen. Wij kennen ondertussen allen het faillissement van de agglomeratieraad. Er is geen sprake meer van pariteit en er kan ook geen sprake meer zijn van het luiden van de alarmbel in de agglomeratieraad. Als derde compensatie sprak men ook over de oprichting van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur. Deze werd ongeveer één jaar later, na de instelling van de „*liberté du père de famille*“, geïnstalleerd, en zou nu kunnen beginnen te werken, doch heeft geen geld.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Zij zal er krijgen.

De heer Anciaux. — Mijnheer de Minister, wij kunnen pas ons oordeel vellen nadat het gebeurd is, want er is reeds lang over gesproken, maar in de huidige begroting werd het in ieder geval vergeten. Het ware nog beter geweest hadden de 7,5 miljoen er niet in gestaan. Dat was tenminste eerlijk geweest.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Is het niet belangrijker dat zij het geld krijgt?

De heer Anciaux. — Het ware belangrijker dat het geld voorzien was. Als het in de begroting zelf niet voorkomt is er voor ons geen zekerheid.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik heb op mijn eigen begroting 7,5 miljoen ingeschreven. Ik heb er nog een amendement aan toegevoegd voor 5 miljoen, dat maakt samen 12,5 miljoen alleen op de begroting van de Minister van Nederlandse Cultuur.

De heer Anciaux. — Dat bedrag volstaat amper om de werkingskosten te betalen. Ik heb het tegen gans de Regering. Ik zal trouwens

namen van personen aanhalen die het belang van deze Commissie zodanig hebben opgehemeld, maar nu is er geen geld.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Daarenboven zal op de begroting van de Nederlandse Cultuurraad een voorstel gedaan worden om een belangrijke dotatie in te schrijven voor de Culturele Commissie.

De heer Jorissen. — Op welke begroting bedoelt U?

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Op de begroting van de Nederlandse Cultuurraad.

De heer Anciaux. — Waar gaat U die som afhalen?

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Dat zal ik straks verklaren.

De heer Anciaux. — Ik zou even verder willen gaan over deze Commissie waaraan blijkbaar zoveel belang werd gehecht. Door alle mogelijke middelen tracht men nu de grote fouten te ondervangen. Nochtans sprak de heer Eerste-Minister bij herhaalde gelegenheden over de nieuwe visie van deze Cultuurcommissie.

De heer Jorissen. — Die heeft veel gezegd !

De heer Anciaux. — Het gaat over de heer Eyskens, toenmalig Eerste-Minister. Hij zei : „ Wanneer men een werkelijke betekenis aan de actie van de twee Cultuurcommissies wil geven, moeten deze voor alle culturele aangelegenheden over initiatiefrecht beschikken, op het gebied van het onderwijs een aanvullende bevoegdheid hebben om eventueel de vrije keuze van de huisvader te kunnen waarborgen. ”

Op 19 november 1970 verklaarde hij in een Regeringsverklaring dat de installatie van de Commissie voor de Cultuur derwijze zou geschieden dat de vrijheid van het gezinshoofd op 1 september 1971 kan verwezenlijkt worden. Die vrijheid van het gezinshoofd is inderdaad verwezenlijkt!

De Culturele Commissie is geïnstalleerd, maar heeft geen geld. Minister van Elslande, de grote uitvinder van de bewegingsstrategie, die deze op dit ogenblik naar het buitenland uitdraagt, verklaarde : „ Indien men inderdaad moet vrezen dat de kleine Vlaamse man al te zeer aan het risico van de vervreemding is blootgesteld, brengen de nieuwe beschikkingen hieraan verandering. De positieve actie van de Cultuurcommissie biedt aan de Vlamingen te Brussel de mogelijkheid om een culturele eigenheid intact te bewaren en te bevestigen. ”

Als wij zien dat die Culturele Commissie geen geld ter beschikking krijgt, noem ik dat bedrog.

Minister Van Mechelen sprak hier over het algemeen cultuurbeleid tijdens de vergadering van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van 11 april 1972. Hij zei : „ De staatsvorming heeft met zich gebracht dat de Vlaamse Beweging van aanschijn veranderd is. Vele culturele organisaties welke tot op heden in hoofdzaak gemobiliseerd werden tot het nastreven van cultureel zelfbestuur, kunnen zich nu in hoofdzaak inzetten voor het cultuurbeleid ten bate van eigen leden en voor de Vlaamse gemeenschap als dusdanig. Dit betekent dat wij in de periode zijn gekomen waarin het niet meer volstaat grote leuzen mee te voeren, maar waar het op aankomt deze te realiseren. ”

Wij hebben nu een Cultuurcommissie die dat allemaal zou realiseren, die werkelijk is geïnstalleerd maar die wegens gebrek aan geld geen kans heeft om het te realiseren.

Ook Minister Chabert zei **vanop** dit spreekgestoelte op 3 april 1973 : „ De inspanningen ten bate van de Vlaamse gemeenschap van Brussel moet doorgezet worden. Daarvoor rekent de Minister onder andere op de Nederlandse Cultuurcommissie van Brussel. ” Maar, deze Cultuurcommissie, Mijnheer de Minister, krijgt geen geld ter beschikking om werkelijk alles voor die Vlaamse gemeenschap te doen.

(Intussen heeft de heer Van In plaats genomen op de socialistische banken)

De heer Vanhaegendoren. — Wij leveren de socialist van wacht.

De heer Anciaux. — De werking van deze cultuurcommissie ontslaat de gemeenten niet van hun opdracht om ook de culturele belangen van hun inwoners te behartigen.

Mijnheer de Minister, U weet ondertussen reeds hoe de gemeentebesturen in het Brusselse reageren. Zij die niet zo erg gesteld zijn op de ontwikkeling en de ontplooiing van de Nederlandse cultuurgemeenschap in Brussel gebruiken en misbruiken uw woorden en deze van uw collega's door te insinueren dat het nu de Cultuurcommissie zal zijn die de toelagen zal uitdelen aan de socio-culturele organisaties, zodat zijzelf geen inspanningen moeten doen.

Het is duidelijk dat daarvoor het geld moet gevonden worden. Ik ben werkelijk benieuwd te horen waar U die 50 miljoen zult vinden. Zij moet komen van een of andere post. Ik kan me dat slecht voorstellen vermits het gaat om een vaste dotatie. U zult het van andere posten moeten aftrekken want de dotatie beperkt zich tot een bepaald bedrag dat voorzien is in de Culturele Dotatie. Er is een eerste mogelijkheid in de culturele begroting zelf maar, naar mijn oordeel, is dat onmogelijk want al de posten die reeds vermeld staan hebben te weinig of ten hoogste het minimum noodzakelijke. Men zou ook — zo heeft U eens gezegd — uit de

werkingsdotatie van de Cultuurraad kunnen gaan putten, maar ondertussen zijn wij — en U ook — voorgelicht geworden door het advies van de Raad van State die deze werkingsmethode uiteraard niet kan goedkeuren.

Het is vanzelfsprekend dat dit niet mogelijk is.. .

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Heeft U de Raad van State daarover geconsulteerd?

De heer Anciaux. — Er is een onderzoek van het probleem ingesteld, waaruit gebleken is, aan de hand van adviezen van de Raad van State over de Wet op de agglomeraties en federaties van gemeenten, dat het onmogelijk is deze bijkomende kredieten voor de Cultuurcommissie te putten uit de werkingsdotatie van de Cultuurraad.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mijn vraag is : wie heeft dat onderzoek bevolen?

De heer Anciaux. — Het zou ons veel te ver leiden moest ik U alles voorlezen.. .

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik vraag wie?

De heer Anciaux. — Mijnheer de Minister, ik weet niet wie dat gedaan heeft. Er werd een onderzoek ingesteld en het advies dateert van 26 april 1973. Indien U het document niet bezit zou ik het U kunnen overhandigen. Het gaat over het advies van de Raad van State in verband met de Wet op de agglomeraties en federaties. Volgens artikel 82 is het niet mogelijk uit de werkingskosten van de Cultuurraad te putten.. .

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Het interesseert mij te weten of U dat onderzoek hebt aangevraagd of wie het initiatief daartoe genomen heeft.

De heer Anciaux. — Maar, Mijnheer de Minister, het is toch de Regering zelf.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Heeft de Regering dat gedaan? Daar vergist U zich deerlijk. Mijnheer Anciaux, ik zou graag weten van wie dat document komt.

De heer Anciaux. — Mijnheer de Minister, ik wil het U voorleggen. Of wenst U dat ik het voorlees? Het gaat om een onderzoek om na te gaan of bij middel van de werkingskosten van de Cultuurraad het probleem kan geregeld worden. **(Samenspraak tussen de leden van de Volksunie)**

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Het gaat niet om de grond van de zaak, maar het gaat wèl om de procedure.

De heer Auciaux. — Mijnheer de Minister, mij gaat het wel om de grond van de zaak en niet om de procedure.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Het gaat om het document.

De heer Auciaux. — Bij mij niet.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Bij mij wel, ik wil weten hoe U dit document hebt gekregen.

De heer Anciaux. — Ik wil het U helemaal voorlezen en dat is belangrijk want U zult zien dat hieruit duidelijk blijkt dat het onmogelijk is — en deze studie steunt zich op adviezen van de Raad van State — uit de werkingsdotatie van de Cultuurraad te putten om de bijkomende kredieten te verlenen die nodig zijn voor de Cultuurcommissie.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Maar het gaat hier niet over de grond van de zaak, ik zou slechts willen weten hoe U in het bezit gekomen is van dit document. **(Geroep bij de leden van de Volksunie)**

De heer Anciaux. — Een gunstige wind waait!

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik heb U niet begrepen, Mijnheer Anciaux.

De heer Anciaux. — Ik zeg dat er een gunstige wind waait !

Er is maar één mogelijkheid en dat is dat het nationaal Parlement een bijkomend krediet van 50 miljoen frank goedkeurt bestemd voor de Cultuurraad van de Nederlandse **cultuurgemeen-**schap waarin wordt aangeduid dat die 50 miljoen moet voorbehouden worden aan de Nederlandse Cultuurcommissie. Dàt is de enige mogelijkheid om die 50 miljoen nog op een werkelijke juridische en deskundige wijze ter beschikking van de Cultuurraad en van de Cultuurcommissie te stellen.

Daarom heb ik ook in het kader van deze vergadering een voorstel van resolutie — waarover straks is gesproken — ingediend, opdat de Cultuurraad zich zou kunnen uitspreken en dit verzoek zou richten tot de Regering ten einde de nodige maatregelen te treffen opdat de Cultuurcommissie over dit bijkomend krediet zou kunnen beschikken. Mijnheer de Minister, de huidige situatie in de Brusselse agglomeratie kan men als volgt schetsen : de taalwetten worden niet toegepast; de pariteit

in de gemeentelijke administraties op 1 september van dit jaar zal geen feit zijn; de pariteit in het College van de Brusselse agglomeratie, ik heb het reeds gezegd, is een parodie. Zelfs de **alarmbel** in de Brusselse Agglomeratieraad kan niet geluid worden. De wettelijke beschikkingen hebben hier duidelijk gefaald.

De „liberté du père de famille” is nochtans een feit vanaf 1 september 1972.

De heer Jorissen. — Daar hebben ze wel voor gezorgd.

De heer Anciaux. — Ook in verband met de federaties van gemeenten rondom Brussel is het praktisch voor iedereen duidelijk dat zij onvoldoende structurele en andere mogelijkheden hebben om werkelijk die fameuze „groene gordel” te doen toepassen. De gemeentebesturen van de Brusselse agglomeratie handelen op een wijze zoals U weet, in tegenstrijd met een rondzendbrief van de heer Van Elslande, toen Minister van Binnenlandse Zaken, in datum van 11 augustus 1972, verschenen in het **Belgisch Staatsblad** op 22 augustus 1972. Ik voeg dit erbij, want U vraagt mij steeds waar ik mijn documenten haal.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Ik vraag dat niet steeds. Ik heb dat maar één keer gevraagd.

De heer Anciaux. — Dit document had betrekking op de gemeentebegrotingen 1973. Toen schreef de heer Van Elslande dat er een evenwicht moest zijn. Mijnheer de Minister, voor wat de subsidies betreft die door de negentien gemeenten aan Nederlandstalige of Franstalige initiatieven worden toegekend U weet dat dit door de meeste gemeenten gewoon genegeerd wordt.

Anderzijds, in diezelfde omzendbrief stond ook dat het aan de gemeentebesturen uit Vlaanderen niet meer toegelaten was subsidies te stemmen voor Nederlandstalige initiatieven in het Brusselse. En dat wordt wel strikt toegepast.

De heer Jorissen. — Niet door de Walen.

De heer Anciaux. — Dit gedeelte van de omzendbrief wordt niet genegeerd! Maar het andere deel wordt grondig genegeerd!

De publieke opinie is voldoende ingelicht over de wijze van handelen van zekere gemeenten van de Brusselse agglomeratie voor wat betreft bepaalde punten.

U weet ook, Mijnheer de Minister, dat Anderlecht in zijn begroting voor 1973 de jaarlijkse toelage aan Nederlandstalige verenigingen van 500 000 tot 50 000 frank verminderd heeft.

U weet dat in Ukkel in de begroting voor 1973, op 211 erkende verenigingen er 14 Nederlandstalige voorkomen, alhoewel er bij de Cultuurraad van

Ukkel 54 Vlaamse verenigingen aangesloten zijn. U weet ook dat op de 1 161 292 frank die de gemeente Ukkel aan toelagen verleent er 47 500 frank gaan naar Vlaamse verenigingen, dit is amper 2,85%.

U weet — of U zou moeten weten — dat in de gemeente Vorst op de toelage voor aanmoediging van jeugdbewegingen van 220 000 frank 6 000 frank naar Vlaamse jeugdbewegingen gaat.

Het is op dit ogenblik onmogelijk de toestand in elke gemeente nauwkeurig te kennen, met ventilatie van de toelagen verleend enerzijds aan Franstalige, anderzijds aan Nederlandstalige initiatieven. Er is nochtans een studie aan gang ter zake en hopelijk krijgen wij dienaangaande meer precieze inlichtingen.

De heer Jorissen. — Maar ondertussen krijgen de Brusselse gemeenten gelden van het Gemeentefonds, waar wij allen mogen voor betalen.

De heer Anciaux. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde Collega's, de Agglomeratieraad voor de Nederlandstalige Brusselse Jeugd, het Centrum voor Werkende Jongeren, moeten nog altijd wachten op het geld waar ze voor 1972 recht op hebben.

De Nederlandse Commissie voor de Cultuur is blijkbaar in de begroting vergeten, ondanks de grote triomfklok die men geluid heeft, toen de belachelijke som van 7,5 miljoen — nu geamendeerd tot 12,5 miljoen — werd voorzien, terwijl er ontegensprekelijk 50 miljoen nodig zijn. Trouwens die som van 12,5 miljoen zal amper volstaan voor de werkingskosten alleen. Meer en meer wordt de Vlaamse aanwezigheid in Brussel georganiseerd. Sociaal-culturele raden ziet men inderdaad uit de grond rijzen. Er is een grote eensgezindheid aan de basis in Brussel; er is een grote wil tot werken, ook pluralistisch, zonder onderscheid van filosofische of partijpolitieke overtuigingen. U weet dat waarschijnlijk allemaal zeer goed. De wil is aanwezig om te werken op pluralistische wijze. Ook de Commissie voor Cultuur is bereid tot werken, staat open om rechtstreeks de democratisering van de cultuur te brengen in Brussel, om aan de basis, de wijkwerking, de plaatselijke cultuurverenigingen op pluralistische wijze te subsidiëren. Dat alles is mogelijk op dit ogenblik. Heel die beweging, die strategie die U meende te kunnen opbouwen, wordt onmogelijk gemaakt nu deze Regering blijkbaar weigert geld ter beschikking te stellen. In dit verband hebben alle fracties — en tot mijn spijt moet ik alweer laten opmerken dat er hier slechts één vertegenwoordiger van de B.S.P. aanwezig is, geen enkele van de P.V.V. en enkele mensen van de C.V.P. — van de traditionele partijen zware verantwoordelijkheid op te nemen, want zij hebben deze bewegingsstrategie zó opgebouwd en zó gewild, zonder rekening te houden met onze voorstellen die de echte oplossing kunnen

brengen. Zij hebben het zo gewild en zijn nu ook verantwoordelijk voor het feit dat alles alleen maar woorden en schijn is geweest wanneer geen geld ter beschikking wordt gesteld van de Nederlandse Cultuurcommissie.

De enige mogelijkheid is nog dat de resolutie die ik heb ingediend, door de Cultuurraad gestemd wordt opdat heel deze Cultuurraad, dus alle fracties die hier aanwezig zijn, dezelfde eensgezindheid aan de dag zouden kunnen leggen, zoals al die Vlamingen in Brussel ten toon spreiden, om samen, als Cultuurraad, bij de Ministerraad aan te dringen opdat dit bijkomend krediet er zou komen, niet alleen aan te dringen maar de Regering te verplichten die 50 miljoen als een bijkomend krediet op te stellen om door het Parlement, ten behoeve van de Nederlandse Cultuurcommissie te worden gestemd. (**Applaus op de banken van de Volksunie**)

De heer Voorzitter. — De heer Monard heeft het woord.

De heer Monard (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, met genoegen heeft de C.V.P.-fractie de beleidsverklaring van de Minister gehoord. Ook tal van punten die U, Mijnheer de Minister, in verband met jeugdbeleid en voortdurende vorming hebt naar voren gebracht, dragen onze volle goedkeuring weg. Dit stelt me in de mogelijkheid hier zeer bondig te zijn.

Zoals U zelf hebt gesuggereerd, Mijnheer de Minister, beschikt U voor de voortdurende vorming over ontstellend weinig geld. De begrotingsrealiteit blijft hier begrijpelijkerwijze wel wat achter op de nieuwe visies die ter zake ingang vinden.

Tot nu toe besteedden onze mensen ongeveer het eerste kwart van hun leven aan vorming en opleiding. Daarmee was men dan volleerd en kon men voor de rest van zijn leven productief zijn, daarmee kon men het stellen. Gezien de razendsnelle evolutie van de kennis en van de maatschappij, is deze visie totaal achterhaald. Voortaan zal men niet slechts het eerste deel van zijn leven wijden aan vorming maar zal men bestendig een combinatie nastreven van werk en vorming. Wel zal iedereen een eerste deel van zijn leven full-time aan vorming wijden, maar de tijdens het hele leven voortdurende vorming zal zeker even belangrijk worden.

De enorme disproportie die er bestaat, op dit ogenblik **nog** en die historisch is te verklaren, tussen de kredieten voor onderwijs enerzijds en voor voortdurende vorming anderzijds, wijst erop dat we hier nog een hele evolutie moeten doormaken. Ook voor onze socio-culturele verenigingen is de voortdurende vorming een enorme uitdaging. Natuurlijk kunnen zij minder dan ooit deze taak alleen aan. Een goed samenspel van de overheid met de vrije cultuursector is hier meer dan ooit

vereist. Het is duidelijk dat het subsidiariteitsprincipe in zoverre voorbijgestreefd is dat de culturele verenigingen haast integraal zijn aangewezen op gemeenschapsmiddelen, zowel voor hun werking, als voor hun personeelskern, als voor de nodige infrastructuur. De toekenning van deze gelden door de nationale overheid moet bijgevolg een wettelijke basis krijgen: verenigingen die werken en die aan de criteria voldoen, hebben er gewoon recht op. Maar ook voor de plaatselijke besturen en de provincies is de zorg voor het socio-culturele werk een essentieel luik van het beleid. Op dit ogenblik, en wij kennen allen het probleem, zijn subsidies aan het cultureel werk „facultatief“; zij worden prioritair geschrapt als er een deficit is. Eigenlijk is dit een anachronisme in die zin dat men ervan uitgaat dat de gemeenten en de provincie wel essentieel als taak hebben te zorgen voor wegen, verlichting, waterleiding, riolering, enz. maar dat men eraan toevoegt „als je echt nog geld te veel hebt dan mag je ook nog wat voor de cultuur uitgeven“. Welvaartstuitgaven worden dan als essentieel aangezien, de welzijnsuitgaven worden als luxe behandeld.

Deze toestand moet dringend veranderen. Ik weet wel dat er hier een aantal problemen rijzen. Kan de Cultuurraad dit opleggen, moet het Parlement hier initiatieven nemen? Ik geloof dat bevoegdheidsbetwistingen niet langer deze verwezenlijking op de lange baan mogen schuiven.

Ik wil terloops, nu ik het toch heb over subsidiëring, een kleine bemerking maken in verband met de uitbetaling van deze subsidies. Het wordt toch wel wat ergerlijk hoe laat de nationale subsidies aan de culturele en jeugdverenigingen worden uitbetaald. Talloze verenigingen zitten op dit ogenblik daardoor weer diep in de rats. Ik geloof dat ook de Minister brieven heeft gekregen van verenigingen die er zich over beklagen dat zij de laatste maanden hun vrijgestelden niet meer kunnen betalen, zij wachten inderdaad nog steeds op de toelagen voor het werkingsjaar 1971.

Ik weet dat de verantwoordelijkheid hiervoor niet altijd ligt bij het Ministerie van Nederlandse Cultuur maar ik zou graag precies vernemen, nadat ik hier verleden jaar een gelijkaardige vraag heb gesteld, waar de uitbetaling opnieuw op dit ogenblik wordt tegengehouden. Desnoods zullen we hier de Staatssecretaris voor de Begroting om uitleg vragen.

De overheid kan op dit ogenblik dus niet meer alleen aanvullend optreden. Maar even fout zou het naar oordeel van onze fractie zijn, dat de overheid het allemaal zelf zou gaan doen. Dit zou het tegenovergestelde zijn van democratisering van de cultuur.

Echte cultuur, en zeker als wij het hebben over cultuur met een kleine „c“, groeit aan de basis, daar waar mensen zelf actief en creatief zijn. Echte cultuur wordt niet opgelegd van boven af,

zij wordt zelfs niet van boven uit door de overheid of zelfs alleen maar door vrijgestelden georganiseerd.

De overheid moet stimulerend, coöperatief en service verlenend optreden, samenwerkend, samenorganiserend. Wij zijn er ook niet tegen dat de culturele centra uiteraard eigen initiatieven nemen, maar ik geloof dat in de eerste plaats de overheid mogelijkheden moet scheppen voor vrije verenigingen, voor de bevolking om hun eigen activiteiten volgens eigen inspiratie en naar eigen gevoelens uit te werken en uit te bouwen. In die optiek zien wij dan ook de verdere uitbouw van het net van culturele centra en buurthuizen, waaraan wij veel belang hechten. Deze mogen in geen geval een nieuw soort officiële cultuur aanbrengen, naast en eventueel tegen wat er aan de basis is gegroeid, met bijzonder weinig middelen, met weinig vrijgestelden of met geen vrijgestelden, maar met veel idealisme.

De B.S.P.-fractie heeft ter zake bij monde van de heer Van Elewyck, geopteerd voor intern pluralisme inzake culturele centra. Wij zijn het daarmee eens, hoewel dit een andere optie is dan die welke in ons land werd ingeslagen op het gebied van onderwijs, sociale voorzieningen, gezondheidsvoorzieningen en zelfs in verband met de jeugdtehuizen. Wij zijn het daarmee eens en menen in die zin een belangrijke stap te zetten om een akkoord te kunnen bereiken in deze autonome Cultuurraad, om op dit stuk vooruit te komen. Wij vragen dan wel garanties voor een waarachtig en echt democratisch pluralisme. Wij zouden het betreuren moest dit voorbeeld van overheidsinitiatief in de culturele sector en van intern pluralisme **gediscriteerd** worden door een ongepaste politisering van het beleid in deze centra.

Wij oordelen dat deze culturele centra een zekere autonomie moeten hebben tegenover het politieke gezag, ten minste wat betreft de inhoud van het culturele programma. Daarom stellen wij ernstige vragen over een cultureel centrum dat rechtstreeks wordt beheerd door een politieke meerderheid in een gemeenteraad of een provincieraad, zonder reële inspraak van de culturele verenigingen. Dat lijkt ons trouwens strijdig met het Cultuurpact dat er van uitgaat dat de minderheid moet kunnen aan bod komen in de culturele sector. Welnu, in een gemeenteraad en in een provincieraad is het gebruikelijk en zelfs aanvaard dat de meerderheid beslist.

Wij hopen dat wij op dit stuk kunnen akkoord komen in de eerstvolgende weken.

Wat nu de strikte sector van het jeugdbeleid betreft, kan ik zeer kort zijn. De punten die ik normaal zou naar voren brengen komen schier allemaal voor in de verklaring die U hier voor enkele weken hebt afgelegd bij het begin van het debat. Ik zal ze niet herhalen. Wij hopen alleen dat U er inderdaad zult in slagen dit programma uit te voeren.

Ik wenste nog deze kleine aanvulling te maken. Ik hoop dat men zo vlug mogelijk zal kunnen starten met het wetenschappelijke onderzoek dat de basis moet vormen van het vijfjarenprogramma voor het jeugdbeleid.

Mijnheer de Minister, in de hoop dat de kredieten die hier zullen worden aangenomen, zo tijdig mogelijk hun bestemming zullen bereiken, zullen wij deze keer werkelijk met overtuiging deze begroting goedkeuren. **(Applaus op verschillende banken)**

De heer Voorzitter. — De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer Van Hoorick. — Er is nu ook nog maar één vertegenwoordiger van de Volksunie, Mijnheer Vanhaegendoren. De opmerking die de heer Anciaux daarstraks heeft gemaakt, was dus niet gepast.

De heer Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, ik wens enkele randbemerkingen te maken.

Wanneer we de kredieten voor het kunstonderwijs en de B.R.T. niet mederekenen komen we tot een begroting van 897 miljoen. Van die 897 miljoen zijn 646 miljoen aan subsidies besteed.

Dat wil dus zeggen dat dit Ministerie, geachte Minister, in hoge mate een Ministerie is tot subsidiëring. Daarover verheugen wij ons, doch die verhouding mocht wel even worden aangestipt.

In de eerste plaats wil ik een korte vergelijking maken met het budget in Nederland voor het jaar 1972.

Daaruit blijkt bij voorbeeld de volgende subsidiëring :

- Jeugd
  - Nederland . . . . . 826 miljoen;
  - Vlaanderen . . . . . 124 miljoen;
- Volksontwikkeling en volwassenenvorming
  - Nederland . . . . . 322 miljoen;
  - Vlaanderen . . . . . 81 miljoen;
- Amateuristische kunstbeoefening
  - Nederland . . . . . 70 miljoen;
  - Vlaanderen . . . . . 5 miljoen.

Men kan natuurlijk geen absolute vergelijking maken tussen de begroting van onze Cultuurraad en de begroting van het Nederlandse Ministerie.

In elk geval is het zeer duidelijk dat men in ons land weinig geld over heeft voor cultuur.

Mijnheer de Minister, zult U er in het Cabinet voor strijden om deze begroting op een vergelijkbaar niveau te stellen met die, in het andere gedeelte van de Nederlandse stam, de bevolkingsverhoudingen in acht genomen.

Het is bijzonder typisch dat voor de radio en de televisie waarvoor in Nederland, ook weer met alle mogelijke afwijkingen vanden, een vijftal miljard

beschikbaar is en in Vlaanderen één miljard zeshonderd duizend frank.

Een paar jaar geleden heb ik er ook reeds in de Senaat op gewezen dat wij mogen veronderstellen dat de Nederlandse uitzendingen over viermaal meer middelen beschikken dan de Vlaamse.

Wij hebben allen, van verschillende standpunten uit, diverse kritieke bedenkingen op onze B.R.T. Daarbij moeten we echter erkennen dat er met zoveel minder middelen ook minder kan worden geproduceerd.

Het resultaat daarvan is dat het Vlaamse publiek meer en meer overschakelt naar de Nederlandse uitzendingen.

Daarover verheugen wij ons vanwege de algemene Nederlandse integratie, maar ten slotte rijst de vraag of men in Nederland het tegengestelde doet. Mijnheer de Minister, om kort te blijven zou ik U opnieuw om een antwoord willen verzoeken op de verschillende vragen — ik heb ze ook reeds in een brief opgesomd — betreffende de begroting en waarop ik nog geen antwoord mocht ontvangen. Volgens parlementaire gewoonte zou het antwoord moeten voorgekomen zijn als bijlage bij het Commissieverslag.

In artikel 12.31 bijvoorbeeld staan er cursussen voor kadervorming opgegeven, zowel door de dienst als in opdracht van de dienst. In een andere rubriek zien wij verder opnieuw kadervorming en kaderscholen. Op bladzijde 11 van de functionele begroting komt een lijst voor van toelagen aan nationale jeugdorganisaties en wat verder vindt men een lijst van toelagen aan regionale instellingen.

Er zijn in de functionele begroting een hoop onduidelijkheden, Mijnheer de Minister, die toch wel opheldering vragen, verduidelijking welke zij in de Commissie niet hebben gekregen.

Een tweede zaak waarover wij ons ongenoegen wensen uit te spreken, Mijnheer de Minister, betreft de B.R.T. Er was met uw geachte voorganger overeengekomen dat de leden van de Nederlandse Cultuurraad in Commissie de gelegenheid zouden krijgen om niet alleen de saaië cijfers van de B.R.T. te bespreken maar dat zij ook de kans zouden hebben om te spreken over de programma's, niet in artistieke zin, maar bijvoorbeeld met betrekking tot de uitbetaalde bedragen aan derden, de uitslagen van de studiediensten van de B.R.T. en dies meer.

Wij weten dat de B.R.T. een studiedienst heeft en dat de kijk- en luisterdichtheid bekend zijn. Wij weten dat er statistieken bestaan over de verhouding tussen de diverse soorten programma's. Welnu, dit alles wordt voor de Cultuurraad als een gesloten schrijn gehouden en er wordt ons alleen gevraagd te stemmen over de globale dotatie aan de B.R.T. Wat betreft de subsidiëring van het jeugdwerk en het werk voor volwassenen treft het mij, Mijnheer de Minister, dat een aantal subsidies nog steeds moeten verleend worden zonder wettelijke basis (wet, decreet of koninklijk besluit.) Het kan

geïnterpreteerd worden als een sinterklaaspolitiek indien er niet ergens een gepubliceerd document bestaat op basis van hetwelk de subsidies verleend worden. Het kan aanleiding geven tot misbruiken. Met betrekking tot de instellingen die een veelzijdige activiteit ontplooiën, wat hun goed recht is, wens ik U de vraag te stellen, Mijnheer de Minister, of er wel terdege voor gewaakt wordt dat dubbele subsidiëring wordt vermeden.

Wij stellen vast dat de werkingskosten en de daartoe door de instellingen aangevraagde subsidies veel sneller stijgen dan de activiteiten. Ik zal niet zover gaan te beweren dat het motoren worden die los draaien, maar ik meen wel dat ter zake waakzaamheid is geboden.

De subsidiëring van de verschillende werken wordt alleen verleend aan de top. Niets geeft ons de mogelijkheid te stimuleren dat deze subsidiëring ook zou geschieden aan de basis. Over Brussel heeft collega Anciaux uitgeweid, maar ook in het Vlaamse land hebben wij nergens een zekerheid ten aanzien van de subsidiëring door de ondergeschikte besturen. Hierop heeft collega Monard zeer terecht de aandacht gevestigd. Het is toch duidelijk dat dit vaste uitgaven moeten worden. Ik zou zelfs verder willen gaan, Mijnheer de Minister. Indien onze Cultuurraad niet een uitbreiding van bevoegdheid krijgt om de ondergeschikte besturen de normen op te leggen binnen de welke zij werken moeten, kan het Cultuurpact van de traditionele partijen doodgewoon niet worden uitgevoerd. Men heeft dan immers geen enkel wettelijk middel om de ondergeschikte besturen te verhinderen in cultureel opzicht een discriminatoir beleid te voeren. Ofwel moet men de bevoegdheid van de Cultuurraad uitbreiden en het voorstel van collega De Beul aanvaarden, ofwel kan men door het Cultuurpact zelfs de eenvoudigste discriminatie niet verhinderen bij de ondergeschikte besturen.

Mijnheer de Minister, wij zullen de eerstvolgende weken en maanden voor een aantal ontwerpen en voorstellen van decreet staan. Ik geloof dat wij in die periode een historische periode gaan doormaken. De opvoeding in, wat ik zou noemen het „derde milieu”, namelijk de permanente vorming, waarover de vorige spreker ook heeft gehandeld, is een nieuw element en wij bevinden ons, nu, waar men zich in 1842 bevond met het onderwijs. Wij weten dat de Wet op het lager onderwijs van 1842, geen goede wet was, maar zij heeft stand gehouden tot 1914 tot groot onheil van ons volk. Vandaar dat ik meen dat wij ons allen in deze Vergadering bewust moeten zijn van de zware verantwoordelijkheid die wij hebben te dragen in de loop van de eerstvolgende maanden wat betreft de decreten ten aanzien van het culturele werk.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Zeer juist!

De heer Vanhaegendoren. — Ik meen hier geen nieuwigheden te vertellen, Mijnheer de Minister, maar ik meen dat zulks moet worden geaccentueerd. In dat verband vraag ik openheid voor nieuwe en zwakke initiatieven. Er mag niet een soort van cultureel establishment ontstaan. Er moet in start-subsidies, gecontroleerd en beperkt in de tijd, worden voorzien voor nieuwe initiatieven.

De veelsoortigheid van het culturele werk in de ruimste zin is van die aard dat er, wat de decreten betreft, een aanpassing zal moeten zijn aan ieder soort van werk.

De betoelagingspolitiek van de Minister moet een hefboom zijn tot verbetering. Er moet niet alleen een betoelaging zijn van wat bestaat. De betoelaging moet een stimulans zijn om het beter te doen en moet ook een hefboom zijn tot samenwerking. Hier sluit ik mij ook aan bij wat de vorige spreker heeft gezegd. Wij komen niet meer klaar met het integrale subsidiariteitsbeginsel. Ik ga daar nu niet over uitweiden.

Tenslotte een paar woorden over de adviesorganen. Mijnheer de Minister, zullen het adviesorganen zijn van de decreterende macht of van de uitvoerende macht? Hoeveel zullen er zijn? Zullen zij reëel positief werken of zullen ze vertragend werken?

Dit gezegd zijnde, nog even een krachtadig protest tegen het feit dat, dan wanneer in 1972 de toelage van de uurkredieten op onze begroting stonden, men zonder enige ruggespraak met de Cultuurraad wederrechtelijk en autoritair deze kredieten voor 1972 heeft geschrapt en ze niet meer heeft opgenomen in de begroting 1973.

Van twee zaken één, ofwel was men verkeerd in 1972 en dan had de Regering op het podium van een van de Wetgevende Vergaderingen moeten erkennen dat zij zich in 1972 had vergist, ofwel was men juist in 1972 — ik meen dat dit inderdaad het geval was — en dan was de Regering verantwoording verschuldigd over het waarom. Het was de Regering dan niet toegelaten een éénmaal goedgekeurde dotatie niet in uitvoering te laten gaan. Hier is duidelijk een niet-naleving van Grondwet en wet.

Ik moge nog een ander probleem aanhalen.

Ik lees in het feuilleton van bijkredieten dat de Nederlandse cultuurgemeenschap op de begroting openbare werken een bijkrediet zal moeten krijgen van 22,5 miljoen. Daarnaast lees ik tot mijn ontsteltenis: „Het principe van de pariteit eist dat dezelfde begrotingsaanpassingen geschieden voor de Franse cultuurgemeenschap“.

Volgens de beruchte objectieve criteria van de regering moet de Nederlandstalige gemeenschap 22 miljoen bijkrijgen. Dat is het enige argument om te beweren dat de Franstalige gemeenschap dat ook moet krijgen, zonder dat er ergens een argumentering is om te bewijzen of ze het nodig heeft en het zal gebruiken.

Mijnheer de Minister, zulks bewijst, dat, ondanks het bestaan van twee Cultuurraden, de macht van

wat er buiten en er boven staat, de traditionele unitaire macht op veel gebieden nog te sterk is opdat er sprake zou kunnen zijn van werkelijke culturele autonomie, laat staan van het gevleugeld woord van uw voorganger, cultureel federalisme. **(Applaus op de banken van de Volksunie)**

De Voorzitter. — Mevrouw De Backer-Van Ocken heeft het woord.

Mevrouw De Backer-Van Ocken (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, we zouden vandaag, ter gelegenheid van dit begrotingsdebat, willen pleiten voor een uitgebreider landschappenklassering maar dan geplaatst in het kader van het creëren van een beter leefmilieu.

De wettelijke apparatuur is reeds aanzienlijk verbeterd, maar toch hadden we ze nog graag uitgebreid gezien. Landschappen waarvan het behoud van nationaal belang wordt geacht in historisch, artistiek of wetenschappelijk opzicht, kunnen gerangschikt worden bij koninklijk besluit en onder bescherming van de Staat gesteld. De rangschikking kan geschieden op initiatief van de Minister van Nederlandse Cultuur of op voorstel van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen of op voorstel van de gemeente- of provinciebesturen. Deze wet laat toe zowel landschappen als monumenten te beschermen maar er hapert iets aan de effectieve toepassing. Door een nijpend personeelstekort bij de Commissie voor Monumenten en Landschappen verloopt de afhandeling van de dossiers in de regel zeer traag. Een uitbreiding van het secretariaat dringt zich op. Ook ging tot hiertoe de belangstelling van de Commissie eerder uit naar de bescherming van monumenten dan naar het behoud van de landschappen. Mogelijk komt daarin thans verandering ingevolge een gewijzigde mentaliteit ten opzichte van het leefmilieu. Maar er zijn nog andere moeilijkheden.

De oorspronkelijke procedure van de Wet van 1931 was vrij ingewikkeld. Daaraan werden gelukkig wijzigingen gebracht door deze Cultuurraad: het initiatiefrecht tot het indienen van een voorstel tot rangschikking werd gevoelig uitgebreid: de Bestendige Deputatie moet geen advies meer verstrekken, de koninklijke besluiten tot rangschikking moeten niet meer worden voorgelegd aan de Ministerraad, en ook de termijn waarbinnen het voorstel tot rangschikking in onderzoek is en de uitwerkselen van de rangschikking reeds voorlopig van toepassing zijn, wordt van zes op negen maanden gebracht.

Dit alles brengt echter mee dat, om de zaken vlot te laten verlopen, de administratieve dienst van Monumenten en Landschappen zou moeten gereorganiseerd worden. Vlotte contacten zijn onder meer nodig tussen de dienst van Monumenten en Landschappen en de diensten van het Kadaster om de

eigenaars op te sporen en ook de andere belanghebbenden. Verder vermeldt het classificatiebesluit nauwkeurig welke beperkingen aan de eigenaars worden opgelegd. Maar de eigenaars kunnen van de Staat een vergoeding vorderen voor het verlies dat zij ingevolge de opgelegde beperkingen ondergaan. Zij kunnen zelfs eisen dat de Staat de eigendom overneemt, indien de verkoopswaarde ervan met meer dan de helft verminderd is. Deze bepalingen brengen noodgedwongen een reeks twistingen mee, en de juridische dienst van het Ministerie van Nationale Opvoeding lijkt echt niet de aangewezen dienst om deze op te vangen. **Zou** het niet mogelijk zijn dat het Departement van Nederlandse Cultuur een uitgebreide juridische dienst te zijner beschikking heeft om onder andere deze problemen te onderzoeken.

Deze juridische dienst is er ook nog voor iets anders nodig: indien men een klasseringsbesluit heeft, moet men het ook kunnen doen respecteren; anders heeft het geen zin. Deze juridische dienst zou bij overtredingen op het klasseringsbesluit — zoals er onlangs gekonstateerd werden in de omgeving van het geklasseerde Ernest Claes-huis — een inventaris kunnen opmaken van de overtredingen, een klacht neerleggen bij het parket op grond van de Wet van 193 1 en eisen dat alles in de oorspronkelijke staat hersteld wordt op kosten van wie de inbreuk heeft gepleegd.

De Minister moet de bestaande klasseringen verdedigen en doen eerbiedigen — en dan denken we bijvoorbeeld aan de Kesselse bergen — maar dan moet hij ook de nodige apparatuur hebben om op te treden.

Naast het verdedigen van het bestaande moet de Minister echter ook stimulerend kunnen optreden. En dan is er blijkbaar een andere moeilijkheid, namelijk het gebrek aan kredieten. De corridor tussen Halle en Brussel zou hoognodig moeten beschermd worden. Maar deze streek bedraagt 400 ha waar men in het gedrang gaat komen met reeds bestaande verkavelingsvergunningen en bouwtoelatingen. Voor deze streek alleen reeds is er minstens 200 miljoen nodig en dan denken we nog aan vele andere noodzakelijke klasseringen bijvoorbeeld deze van Kesselheide en deze van **Scheldeland**. Maar met de beste wil van de wereld vinden we in de begroting geen enkele post terug die met dit doel zou kunnen gebruikt worden. We vinden het niet terug in de begroting van Nederlandse Cultuur, niet bij Streekeconomie — alhoewel men daar nog het gemakkelijkste gehoor vindt, hoe paradoxaal het ook moge klinken — en we vinden het zeker niet terug bij Huisvesting en Ruimtelijke Ordening want daar beschikt men spijtig genoeg niet eens over een begroting. Hier dringt zich trouwens weer eens de nood op aan coördinatie tussen de verschillende departementen die een impact hebben op leefmilieu. Maar wanneer deze in functie van het leefmilieu zo noodzakelijke

beschermingen de gemeenschap zoveel geld kosten, dan moeten we hierbij toch enkele bedenkingen maken. De bescherming van de landschappen moet uiteindelijk gericht zijn op het welzijn van de mensen. Dit wil aan de ene kant zeggen dat landschappen waarin mensen wonen, als landschap moeten beschermd worden, maar dat tevens een normaal leven voor de bewoners moet gewaarborgd blijven. Het heeft weinig zin wegen te laten bestaan waarop men amper kan lopen, laat staan fietsen (ik heb het echt niet over auto's), enkel omdat die wegen pittoresk zijn. Een efficiënter wegbedekking met behoud van het bestaande tracé hoeft niet noodzakelijk het eigen karakter van het landschap aan te tasten. Ik weet wel dat de ouderdom en het verleden één van de categorieën van het schone is, maar al wat oud is hoeft niet per se ongewijzigd behouden te blijven. Daar komen we aanstonds nog op terug. Ondertussen zou ik een citaat willen aanhalen dat ik pas in de krant las : „ De mens is belangrijker en kwetsbaarder dan welke mening ook”. Aan de andere kant pleiten we ervoor dat landschappen zonder bewoning, indien mogelijk, voor het publiek zouden opengesteld worden. Er hoeven evident geen autowegen in aangelegd te worden maar het moet ook geen rimboe zijn zonder toegangsmogelijkheden. Zou de dienst voor Monumenten en Landschappen geen proeven kunnen doen met een beperkte openstelling langs paadjes en onder toezicht van parkwachters of landschapswachters? En dan denken we bijvoorbeeld aan het experiment in het Broek te Blaasveld, dat niet afhangt van Nederlandse Cultuur maar waar mooi werk werd geleverd.

We wilden nog iets zeggen over het klasseren van monumenten en stadswijken. Hier ook zou een aanpassing moeten gebeuren van de wet van 193 1. Wanneer men ganse stadskernen moet klasseren wordt dit een volumineuze maar vooral kostbare zaak. Nochtans zien we dat er slechts 26 miljoen voorzien werd op de begroting van Nederlandse Cultuur. Dit is veel te weinig. Het klasseren van private eigendommen brengt immers mogelijke vergoedingen mee wat betreft de beknotting van rechten en het recupereren van latere restauratiekosten. Zou men niet kunnen zoeken naar andere formules waarbij meer initiatieven naar de steden worden doorgespeeld. Brugge gaf hier reeds het voorbeeld door stedelijke subsidies te verlenen aan wie zijn eigendom restaureerde in de oorspronkelijke stijl. 50% werd vergoed voor de **gevelherstellingen** die langs toeristische belangrijke plaatsen gebeurden, 30% aan de andere. Nochtans slaakt ook Brugge, dat toch een toeristische stad mag genoemd worden, nu reeds een noodkreet en we vrezen dat bij andere niet-kapitaalkrachtige steden in de huidige konstellatie hier weinig van terecht zal komen. Bepaalde privé-initiatieven gesteund door de gemeenten, verdienen onze aandacht, zoals de Marcus Gerardstichting, voorlopig ook

enkel te Brugge werkzaam die oude verkommerde huizen opkoopt, ze in hun oorspronkelijke staat hersteld en ze terug aan de man brengt. Nochtans zal ook hier staatstussenkomst nodig blijven wil men het initiatief leefbaar houden en eventueel uitbreiden tot andere steden. Maar in dat verband zouden we eveneens willen waarschuwen : eerst en vooral moet men oppassen voor mummificering. Het herstelde en bewaarde moet geïntegreerd blijven en een op voorhand bepaalde functie kunnen vervullen. Vervolgens is het niet omdat iets oud is dat het per se moet bewaard blijven. Het moet ook nog een zekere waarde hebben. Want ook hier primeert de mens, en iemand in mensonwaardige omstandigheden laten wonen om een stukje historie te redden is onverantwoord. Ook in het verleden heeft men niet alles gebouwd om de eeuwen te trotseren. Maar er hoeft evident geen tegenstelling te bestaan. Laat ons opofferingen getroosten voor wat waardevol is maar laat ons voor alles op onze hoede zijn opdat er geen tegenstelling zou ontstaan tussen iets dat historisch of esthetisch waardevol is en de leefbaarheid voor de mensen die ervan gebruik maken. **(Handgeklap op de banken van de C. V.P.)**

De Voorzitter. — De heer Diegenant heeft het woord.

De heer Diegenant. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, bij het begin van dit debat, heeft in zijn inleiding, de Minister de **ontoereikendheid** van de begroting van de Nederlandse Cultuur gesignaleerd. Hij maakte de verhouding tussen hetgeen aan de cultuur wordt toegekend en de totale Rijksbegroting.

Ik geloof dat verscheidene sprekers **vanop** dit spreekgestoelte hem reeds gelijk gaven.

In verschillende fracties werden vergelijkingen gemaakt en wensen naarvoren gebracht die alleen tot uitvoering kunnen worden gebracht als inderdaad een stevige verhoging van de begroting van de Nederlandse Cultuur of voor de cultuur in het algemeen, in het vooruitzicht kan worden gesteld, ik zou bijna zeggen wordt afgedwongen.

Wij menen dat de belangstelling voor de cultuur veld wint. De aanwezigheid in dit halfroed is er geen criterium voor. Er zijn andere debatten waar over meer geld wordt gediscussieerd en waar nog minder volk aanwezig is.

De heer Van In. — Dat is juist!

De heer Diegenant. — Wij menen, nadat wij de cultuurautonomie hebben verworven, wij toch aan de begroting die de werking van deze autonomie moet mogelijk maken qua volume meer aandacht moeten gaan besteden.

In onze realistische tijd wordt de belangrijkheid van iets dikwijls gemeten aan de financiële implicaties. Wij stellen vast dat het de gewoonte is het volume

van een begroting te gaan bepalen naar de bijdragen die men er van verwacht tot de welvaart en het welzijn van de bevolking.

Ik geloof dat het dan ook onze plicht is samen te trachten argumenten te vinden, een argumentatie op te bouwen waarmede wij andere ervan kunnen overtuigen welk belang de cultuur heeft in de algemene politiek.

Ik wil even herhalen wat ik verleden jaar reeds in zekere mate wou ontwikkelen, namelijk dat de culturele sector een belangrijke conditionerende factor is, ook in het arbeids- en productieproces.

Te vaak stellen wij vast dat cultuur als een luxe of als een versiering in bepaalde begrotingen wordt opgenomen, daar waar wij ernstig menen dat de cultuursector in feite complementair is voor de socio-economische sector.

De belangstelling voor de mens die in het **productie**-proces is opgenomen, voor de mens in deze industriële maatschappij, vóór deze maatschappij, bepaalt de werking, bepaalt het resultaat van de instellingen die wij voor hem hebben opgebouwd. Wij menen dat het alleen de culturele sector, samen met de onderwijssector, is, die er voor zorgen dat er inderdaad een ware belangstelling bestaat zowel voor het economisch als voor het sociaal **maatschappelijk** leven in onze samenleving.

Deze belangstelling en deze ingesteldheid daartegenover is de *conditio sine qua non* voor een rentabiliteit van de instellingen, die wij voorstaan.

Te vaak worden onze mensen en onze jeugd een gebrek aan inzet verweten voor wat hun werk betreft en de interesse voor hun studies. Men wrijft hen een zeker individualisme aan.

Men verwijt hen een mentale en soms ook fysische luiheid.

De werkgevers klagen over de afwezigheid, de werknemers over de verveling. Wij stellen echter vast dat het economisch proces waar men wordt ingeschakeld inderdaad aanleiding geeft tot inactiviteit, tot afstomping, omwille van de onbelangrijkheid, althans op het eerste zicht, van de taken die voor het belangrijkste gedeelte van onze bevolking worden weggelegd.

Het is bijna een gemeenplaats geworden te zeggen dat men er naartoe gaat dat 90% van onze bevolking niet meer zal moeten, of bijna niet meer zal mogen werken, en dat 10% van onze bevolking de rest van het werk zal moeten doen.

Het onlangs te Brussel gehouden internationaal congres, ingericht door de Van **Clé-stichting**, over de vrije tijd in onze industriële maatschappij, heeft deze problematiek nogmaals in het licht gesteld. Het belang van de vrije tijd als een actieve tijd werd naar voren gebracht. Ook het belang van de cultuur en van de cultuursector, niet als ontspanning maar als inspanning, werd nogmaals onderstreept. Dit zeker in de tijd die wij thans kennen.

Ik zou zeggen dat de vrije tijd in feite een tijd van studie moet worden en dat zeker in een tijd waar

de inspraak steeds verder doorgevoerd en ook geïnstitutionaliseerd wordt.

De cultuur waaraan wij zoveel belang hechten en waarvoor wij inspanningen en ook financiële middelen opbrengen vergt dat wij er ons voortdurend over beraden, en erover nadenken — als overheid dan — welke vormen van deze cultuur wij zullen stimuleren, wat wij, dank zij het subsidiariteitsprincipe of dank zij het openbaar initiatiefrecht, bijzonder met onze aandacht zullen bedenken. Ik geloof dat het zowel is aangewezen voor de mens als voor de rentabiliteit van het arbeidsproces, waarin wij individueel, maar ook als natie in een concurrerende positie verkeren, dat wij aandacht gaan besteden aan de cultuurvormen die een activiteitsbijdrage, een creativiteit van de burger impliceren.

Het probleem van de permanente vorming schept, in het licht van het belang dat wij aan de cultuur voorbehouden, en dit in het licht van de industriële maatschappij en in het licht van het arbeidsproces, meen ik, de binding tussen wat ik bijna de traditionele opvatting van de cultuur zou gaan noemen en het werkelijke rendement op de fabriek.

Als definitie van permanente vorming vond ik bijzonder geslaagd, datgene wat wij lezen van de hand van Arnold Herrebout, met name: „Voortdurende vorming is een cultuurpolitiek principe waarbij een volledig samenhangende, een geïntegreerde en flexible structuur van voorzieningen wordt nagestreefd die aan elke mens gedurende zijn gehele leven de voor hem geschikte mogelijkheden moet bieden om overeenkomstig zijn aanleg, zijn educatieve, sociale en culturele behoeften te bevredigen en om zijn persoonlijkheid mede door middel van zijn werk en zijn vrijetijdsbesteding, zowel voor zichzelf als ten bate van de gemeenschappen waarin hij leeft te ontwikkelen.”

Dit alles veronderstelt dus dat wij ook vanuit het standpunt van de overheid, zonder daarom een staatscultuur te gaan installeren, ons een bepaald idee gaan vormen over wat wij als cultuur aanzien, wat wij daarvoor reserveren, wat wij reserveren voor welke vormen van cultuur.

Ik zou mij alleen door deze idee durven laten leiden vandaag en zeggen dat het onze plicht is in de tijd waarin wij leven, cultuur in de eerste plaats als creatie te zien voor de persoon die eraan deelneemt en cultuur niet zozeer te zien als een ontspanning maar wel als een inspanning, fysische en intellectuele, die als tegenwicht kan dienen voor de zoveel verspreide mening, mening die vooral uit de economische sector voortkomt, maar ook wellicht uit de sociale sector, met name dat wij steeds minder moeten gaan doen en dat de vooruitgang de mensen tot een minimum van activiteit aanzet.

In het licht van deze actieve culturele vorming wou ik, zeer in het kort, even de rol van de sport in de cultuur onderstrepen.

Wij zouden de redenen daartoe kunnen catalogeren

in twee rubrieken. Ten eerste, omwille van de waarden en voordelen die de sport aan de beoefenaars ervan biedt; ten tweede, omwille van het bindmiddel dat de sport kan bieden als coördinator, als samenbrenger van mensen die zich tot verschillende culturele uitingen wenden en voornamelijk als een belangrijke factor in de democratisering van de cultuurbelevenis.

Zeer kort kan ik er aan herinneren dat wellicht de sport als preventieve gezondheidsactiviteit even goed onder Volksgezondheid had kunnen ressorteren en, als opvoedingsmiddel, onder Nationale Opvoeding, maar dat wij thans in onze organisatie het onder Cultuur hebben geplaatst omdat ook in die sector een belangrijke mogelijkheid geschapen wordt tot zelfrealisatie of tot artistieke belevenis en dat ook in de sector van de vrijetijdsbesteding, die wij in deze Cultuurraad bespreken, de sport een bijzondere plaats is gaan innemen.

Vooral in het tot het gewone volk brengen van die culturele uitingen die wij misschien meer tot het intellectuele zouden gaan rekenen, meen ik dat er voor de sport een bijzondere plaats is weggelegd. In die rol kan ze slagen wanneer de infrastructuur, die wij thans opvatten voor de verschillende culturele belevissen en als **ontmoetinginfrastructuur** gaan betitelen zijn, een beoefenen mogelijk maakt van zoveel mogelijk sportactiviteiten. Daar zouden contacten kunnen groeien tussen degenen die er komen om er hun sport te beoefenen en meteen zou de drang ontstaan naar andere culturele vormen die in dezelfde gebouwen, binnen dezelfde infrastructuur plaats grijpen. Zo denk ik bijvoorbeeld dat het realiseren van de polyvalentie van deze infrastructuur een basisvoorwaarde zou kunnen zijn in de opvatting ervan. Deze polyvalentie zou kunnen bijdragen tot het invoeren, in de sector cultuur, van het begrip rendement in het gebruik van de infrastructuur. Hierbij zou ik een formule willen voorstellen, met name dat wij de kostprijs en de onderhoudsprijs van de infrastructuur zouden kunnen in verhouding stellen tot het aantal gebruikers van de infrastructuur. Ongetwijfeld wordt het aantal gebruikers geconditioneerd door het aantal mogelijke activiteiten en de duur tijdens **dewelke** deze activiteiten mogelijk zijn.

In die optiek is het belangrijk dat bij de opvatting van onze culturele infrastructuur, rekening zou gehouden worden, of beter, men steeds meer rekening zou gaan houden met de mogelijkheid om binnen het cultuurgebouw een plaats voor te behouden aan degelijke sportbeoefening. Hierbij denk ik dan onmiddellijk aan de commissie culturele centra, die bij haar samenstelling een zeer grote verscheidenheid kent van de vertegenwoordigers van verschillende culturele sectoren, maar die bij haar samenstelling, helaas moet ik bijna zeggen, geen vertegenwoordigers vindt van mensen met competentie in de sportsector. Zo zou ik het voorbeeld kunnen aanhalen van degenen die tot nog toe

wel voorstander waren van het bouwen van een toneel- en feestzaal van 42 op 20 meter, maar die het ongepast oordelen een zaal te bouwen die iets minder lang is maar breder zou zijn, zodanig dat ook de sportbeoefening reglementair ruimer mogelijk wordt.

De bijdrage die vertegenwoordiging van uit de sportwereld zou kunnen leveren bij de planning van onze ontmoetingsinfrastructuur kan belangrijk zijn ten bate van de democratisering van de cultuur en de ontmoeting binnen onze gemeenschap.

Een paar concrete voorbeelden.

Zo zou ik zeer goed kunnen zien dat op een sportveld, naast de kleedkamers een vergaderzaal en een tentoonstellingszaal zou ingeplant worden, alsmede een jeugdlokaal. In een overdekt sportcentrum zouden een toneelzaal en een bibliotheek niet misplaatst zijn. In geen enkel geval, zelfs bij de meest gespreide opvatting van de culturele infrastructuur, wordt de cafetaria vergeten. Hiernaast kunnen ook andere ontmoetingslokalen voorzien worden.

Door de overdracht van het Departement van Volksgezondheid naar dit van de Cultuur, van de begroting voor de infrastructuur voor de sport, moet het mogelijk zijn een betere planning te voorzien voor de inplanting van de infrastructuur over het Vlaamse grondgebied. Een aanpassing van de conceptie van deze infrastructuur kan doorgevoerd worden in de zin die wij graag hadden vooropgesteld.

Wanneer zulks dan wordt gekoppeld aan een meer stimulerende subsidiëringpolitiek, zullen wij zeer binnenkort aan deze conditio sine qua non, die de infrastructuur is, in steeds grotere mate beantwoorden. Mijnheer de Minister, nu wij het over de infrastructuur hebben voor culturele beoefening, wil ik een paar bemerkingsen maken in verband met de infrastructuur waarin de administratie van uw departement haar werkzaamheden ontplooit.

Wij stellen vast dat uw administratie, verspreid over **verschillende** gebouwen, daar de nadelen van ondervindt. Ook diegenen die aan de verschillende diensten moeten een bezoek brengen, verliezen tijd door die verspreide ligging.

Ik ben zo vrij uw bijzondere aandacht te vragen voor de bijna erbarmelijke huisvesting van het Bestuur voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en **Openlucht**-leven. Het is precies deze dienst die sedert het tot stand komen van de cultuurautonomie qua dossiers veruit de snelste evolutie heeft gekend. Van bij de start van dit bestuur — het vroegere Nationaal Instituut voor Lichamelijke Opvoeding en Sport — hebben wij daar een werklust en initiatieflust vastgesteld die soms doet terugdenken aan de tijd van de pioniers. Het wordt nu stilaan tijd de infrastructuur voor deze mensen reëel aan te passen aan het werk dat van hen wordt verwacht. Een betere huisvesting kan ook het rendement ten goede komen.

Binnen dat bestuur wou ik uw aandacht vragen voor de diensten voor het sportmedisch onderzoek die

werkelijk een huisvesting kennen die nog moeilijk te vergelijken is met een andere. De apparatuur is bevredigend, maar het gebouw waarin ze is ondergebracht valt werkelijk af te keuren. Er bestaat bijgevolg alle reden om snel naar een andere oplossing te zoeken.

Andere sprekers reeds hebben om uw aandacht gevraagd voor de subsidiëringen aan de jeugdverenigingen en ik zou van mijn kant ook om uw aandacht willen vragen voor het gelijklopend probleem voor de sportverenigingen.

Thans kennen wij in de begroting een vast bedrag toe dat wordt uitgetrokken en achteraf verdeeld tussen degenen die in aanmerking komen, zodanig dat men in feite nooit vooraf weet op welk bedrag men zal kunnen rekenen.

Ik zou voorstellen — maar dat is natuurlijk geheel geconditioneerd door de imperatieve uitbreiding van uw begroting — dat men tracht over te schakelen naar vaste toelagen, zodanig dat reeds van den beginne kan worden uitgemaakt aan wie en waarvoor wij toelagen geven en wij tevens aan deze mensen zullen kunnen zeggen hoeveel toelagen zij het volgend jaar kunnen krijgen.

Het tweede probleem werd hier ook reeds aangesneden, namelijk dat deze verenigingen zeer vaak zonder liquiditeiten zitten. De uitbetaling van hun subsidies geschiedt dikwijls één jaar nadien en dan is men nog tevreden, want in vele gevallen gebeurt dit twee jaar nadat de activiteit, waarop deze subsidies terugslaan, heeft plaats gehad. Ik weet wel dat wij leven in een gemeenschap waar men eerst vraagt dat men bewijst wat men kan vooraleer men gesteund wordt. Toch meen ik dat in vele gevallen deze verenigingen reeds lang bewezen wat zij waard zijn en zij dus ook recht hebben op een spoedige uitbetaling van de sommen die zij reeds voorschoten.

Om de vergelijking op een zeker punt door te trekken met Nederland, wil ik aanstippen dat men er werkt met voorschotten gebaseerd op de betoelaging toegekend het vorige jaar. Ik geloof dat dit systeem ook hier in overweging kan worden genomen zodat, althans voor de eerste zes maand van het jaar, in de verschillende jeugd- en sportverenigingen, een oplossing zou worden gevonden voor de financiële implicaties van hun activiteiten. Indien in het onderwijze de leerkrachten vaak maanden les geven zonder hun wedde te ontvangen, dan moet men onderstrepen dat de socio-culturele werken maanden, om niet te zeggen jaren, zelf voorschotten moeten verlenen voor het financieren van hun activiteiten. Doch de sectoren die zij voor hun werking, moeten aanspreken wachten niet op hun geld; zij zijn niet filantropisch.

Zo stellen wij vast dat ook bijvoorbeeld de **Agglomeratieraad** voor de Brusselse Nederlandstalige Jeugd alarmkreten slaat, omdat zij haar personeel niet kan betalen en dat telefoon- en **elektriciteitsleveringen** bedreigd worden.

Wij weten dat de activiteiten van de jeugd en vol-

wassenen te Brussel, binnen de Vlaamse gemeenschap, ook uw probleem is. Ik geloof dat hier een herinnering aan de dringendheid van het jeugdprobleem dat zich stelt en aan de spoedige oplossing die zich opdringt, kan volstaan.

Misschien mag ik ook uw aandacht vragen voor alle jeugdclubs, waar de ongeveer honderdduizend jongeren op hun subsidies voor 1972 wachten en ook niet nalaten ons eraan te herinneren.

Mijnheer de Minister, tenslotte wou ik nog een paar woorden zeggen over de Nederlandstalige Cultuurcommissie. Het is niet mijn bedoeling hier een interpellatie te houden. Deze interpellatie komt, naar mijn mening, meer aan bod en is meer verantwoord in de Kamer, waar men de verantwoordelijken of de mede-verantwoordelijken voor de situatie, geschapen door de Brusselse gemeentebesturen, kan aanpakken. Wij hebben vastgesteld dat U op uw begroting voor dit jaar een amendement hebt ingediend dat het krediet voor de Nederlandse Cultuurcommissie van 7,5 miljoen op 12,5 miljoen bracht.

Maar wij willen graag aan de Minister van Nationale Opvoeding vragen welke bijzondere inspanning hij op zijn begroting — die toch mee fundamenteel het beleid te Brussel kan helpen bepalen — mogelijk acht ten gunste van het onderwijs te Brussel.

Wij weten dat uw bezorgdheid om de werking van de Cultuurcommissie te Brussel reëel is en dat het bureau van de Nederlandse Cultuurraad reeds op daadwerkelijke wijze zijn bezorgdheid voor de werking van deze Cultuurcommissie heeft betoond.

Wij geloven dan ook inderdaad dat, als het probleem Brussel een nieuw imperatief is voor de uitbreiding van de begroting van de dotaties voor de Cultuurraad en voor de culturele werking, de inspanningen die op dit moment worden geleverd het zullen mogelijk maken dat de bewegingsstrategie, die wij hebben ingezet, voort resultaten zal blijven halen.

Ik zou willen stellen dat ik hen niet kan volgen, diegenen die scherp van leer trekken omdat, wat zij hebben voorgesteld, niet gevolgd werd en dat ik mij niet kan akkoord verklaren met een mentaliteit zoals ze al te vaak geponeerd wordt: „wij splitsen of wij trekken ons terug”, zoals men in de tijd van de oorlog van Korea zei „naar vooraf klaargemaakte stellingen”.

Ik zou willen stellen dat wij resoluut geopteerd hebben voor de aanwezigheid te Brussel, dat wij resoluut geopteerd hebben voor een aanwezigheid die leidt tot realisaties... (**protest van de heer Anciaux**) ... met geld, Mijnheer Anciaux, en ik heb gezien dat U wel in vorm waart en dat doet mij plezier; ik had U nochtans liever in vorm gezien bij het suggereren van middelen om de kleine hiaten (**Protest op de banken van de Volksunie**), het zal blijken dat het geen fundamentele hiaten zijn, aan te vullen. (**Protest van de heer Baert**) Mijnheer Baert, wij zijn niet gecomplexed,

wij leven reeds twintig jaar te Brussel en wij kennen de Brusselaars; wij voelen ons mans genoeg om de confrontatie daar elke dag door te voeren en er elke dag voor te zorgen dat, wanneer wij ondermeer vanuit Gent komen, wij hier ook te Brussel onze invloed doen gelden; dat wij hier ook realisaties zullen tot stand brengen voor de mensen die vanuit Vlaanderen te Brussel komen opdat zij zich hier zouden kunnen ontplooiën zowel als diegenen die er altijd hebben gewoond.

De heer Baert. — Het is daardoor dat in Brussel steeds radikaler wordt gestemd !

De heer Diegenant. — Ik ga met U akkoord dat er dringend iets moet gebeuren en het is precies onze bedoeling om iets te gaan doen. Ik geloof dat, als de Cultuurcommissie heeft kunnen werken en als op dit ogenblik alle socio-culturele verenigingen in Brussel enorm veel verwachten van de Brusselse Cultuurcommissie, het te danken is aan de aanloop van de laatste drie maanden van vorig jaar. Zij heeft daar bewezen hoezeer zij noodzakelijk was en zij heeft daar bewezen met alle Brusselse Vlamingen samen, inderdaad, in een positieve samenwerking die lofwaardig is en waarvan wij, na ze maanden en jaren te hebben nagestreefd, zien dat zij iedere dag realistischer wordt, waarvan wij zien dat zij ook elke dag resultaten krijgt.

De heer Baert. — Wij zien nog niet veel in elk geval !

De heer Diegenant. — Het zal waarschijnlijk nooit genoeg zijn, maar het wordt elke dag beter.

De heer De Croo. — Zij leven van de agitatie. Luister er niet naar, Mijnheer Diegenant.

De heer Vanhaegendoren. — Spreek ons over de ex-liberalen van de „Rassemblement Bruxellois”.

De heer De Croo. — Ik houd mij niet bezig met de „Rassemblement Bruxellois”. Als U dat doet is het voldoende.

De heer Diegenant. — Ik zou willen zeggen dat wij de bezorgdheid delen van al diegenen die hebben vastgesteld dat de Cultuurcommissie te Brussel een bijzonder hoopgevende start heeft genomen; dat zij in korte tijd het vertrouwen heeft gewonnen van zeer veel Vlamingen te Brussel, uit alle strekkingen, en dat wij erop staan dat deze werking niet stil valt; integendeel, dat haar de middelen worden verschaft opdat zij op het élan dat zij heeft ingezet zou voortgaan en dat zij de uitbouw van onze Vlaamse gemeenschap, waarvan wij geen grens zien met de agglomeratie, maar waarvan wij te Brussel dezelfde verwantschap aanvoelen als elders in het Vlaamse land, zou verder gaan. Ik moet U zeggen dat wij ons op de grote markt te Brussel evenzeer thuis voelen

als gelijk wie, dat ook wij daar zullen blijven bepalen wat daar gebeurt.

Wij hopen U zeer in het kort de rechtmatig gevraagde bewijzen daartoe te kunnen leveren.

In elk geval, Mijnheer de Minister, wij zien met belangstelling uit naar uw antwoord, naar de financiële concretisering van dat antwoord en van de voorstellen die U ons zo pas hebt aangekondigd, voorstellen die Uzelf samen met uw collega van Franse Cultuur eerlang bij de Regering en het Parlement zult indienen.

U zult dan wellicht niet alleen een nieuwe strijd geleverd hebben voor de Vlamingen te Brussel maar U zult daarin wellicht een nieuw element, of een bijkomend element, gevonden hebben in het bewust maken van de noodzakelijkheid die wij dagelijks ondervinden, namelijk de werking van de cultuursector in onze gemeenschap uit te bouwen omwille van zijn algemene belangrijkheid, omwille van zijn belang voor alle sectoren van onze samenleving en onze maatschappij. **(Applaus op de banken van de meerderheid)**

De Voorzitter. — De Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden) **(op het spreekgestoelte).** — Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik wil U onmiddellijk geruststellen, ik zal U niet meer teisteren met een lange toespraak. Ik zal mij beperken om vanavond voor de moedigen onder U, die gebleven zijn tot het bittere einde, een antwoord te geven op de opmerkingen en bedenkingen geformuleerd door de achtbare leden Anciaux en Diegenant in verband met de werking van de Cultuurcommissie voor Brussel. Ik zou toch eerst aan de heren van de oppositie een opmerking willen maken.

Als U vandaag van leer trekt tegen het feit dat niet voldoende kredieten zijn ingeschreven voor de Cultuurcommissie, als U hartstochtelijk pleit opdat deze Cultuurcommissie goed werk zou kunnen leveren, als U zegt dat ze zo belangrijk is voor de toekomst van het Vlaamse volk in Brussel en als U daaraan toevoegt dat zij voor de ontplooiing van de Vlaamse gemeenschap in Brussel moet worden beveiligd, mag ik U dan toch laten opmerken dat U zowel in Kamer als in Senaat eenparig tegen de oprichting van deze Commissie hebt gestemd. **(Protest van de heer Baert. Heftig geroep op de banken van de Volksunie)**

Ik wil eraan toevoegen . . . **(Opnieuw geroep op de banken van de Volksunie)**

Wij gaan daarover niet verder polemiseren.

De heer Vanhaegendoren. — Het is niet waar.

De heer Anciaux. — Neen, het is niet waar.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden).- Ja, het is zeker waar.

De heer Anciaux. — In mijn pleidooi voor een degelijke financiering van de Cultuurcommissie heb ik gezegd dat wij als enige oplossing van het probleem beschouwen dat zij de culturele uitbouw moet bewerkstellingen en gefinancierd moet worden zodat zij haar werk kan vervullen.

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Mijnheer Anciaux, ik ben het volledig met U eens. Als de grondwetgever een Cultuurcommissie opricht dan moeten wij, uit eerbied voor de Grondwet, deze Cultuurcommissie haar volle ontplooiing laten bereiken. Dat is duidelijk. Maar ik zou U toch willen laten opmerken dat het de heer Baert is geweest, in de Senaat, die niet om de reden daareven aangehaald tegen heeft gestemd, maar om een andere. Hij heeft gezegd : „ Deze Cultuurcommissie is een technisch onding”.

Welnu, als men vandaag dan zo hoog van de toren blaast dan zal U toch met mij akkoord gaan dat ik dit even in het debat opmerk maar ik wil deze polemiek onmiddellijk sluiten. Ik verheug mij dat U ook het belang van deze Cultuurcommissie heeft ingezien en dat U nu aan de zijde staat van hen die haar inderdaad vele middelen willen toebedelen.

De heer Vanhaegendoren. — Men had beter kunnen doen maar de zaken zijnde wat ze zijn, „wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd”. **(Twistgesprekken op de banken van de Volksunie en van de P. v. V.)**

De heer Chabert (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Er werd van diverse zijden in deze Cultuurraad terecht de aandacht gevestigd op de noodzakelijkheid van de Nederlandstalige Culturele Commissie om deze in staat te stellen de bij de wet vastgestelde taken uit te voeren en hiertoe in de nodige financiële middelen te voorzien. Terecht werd ook vastgesteld dat er op de begroting van de Minister van Nederlandse Cultuur en niet op de begroting van de Cultuurraad in een toelage van 7,5 miljoen werd voorzien. Dit is, zoals U hebt laten opmerken, een toelage nodig voor de werkingskosten van deze Cultuurcommissie.

Wij hebben reeds het initiatief genomen om een regeringsamendement bij het ontwerp van decreet neer te leggen om binnen de perken van onze „te” krappe kredieten toch nog in een supplementair bedrag op onze eigen begroting voor de Cultuurcommissie te voorzien.

Ondertussen hebben wij het hele probleem van de financiering van deze Culturele Commissies voor

Brussel aan een nieuw en grondig onderzoek onderworpen.

De financiering wordt geregeld door artikel 82, paragraaf 1 van de Wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten, en stelt duidelijk dat elke Culturele Commissie beschikt over een jaarlijkse dotatie, uitgetrokken op de begroting van de Cultuurraad, van hetzij de Nederlandse cultuurgemeenschap hetzij van de Franse cultuurgemeenschap. Dit wil zeggen dat aan elke Culturele Commissie jaarlijks en bij decreet een globaal krediet moet worden ter beschikking gesteld dat uitzonderlijk moet worden uitgetrokken op het globale krediet in uitvoering van artikel 59bis, paragraaf 6 van de Grondwet die door de wet op de culturele dotaties aan elke Cultuurraad toegewezen wordt. Het is evenwel juist dat bij het vaststellen van het volume van de culturele dotatie voor 1973 uit het oog werd verloren, in een extra dotatie voor deze Culturele Commissie van Brussel te voorzien.

Ik heb dan ook, na overleg met mijn collega van de Franse Cultuur en met de voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap, onmiddellijk een nota overgemaakt aan de Ministerraad waarbij gevraagd wordt bij toepassing van artikel 24 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, voor het begrotingsjaar 1973, de nodige bijkredieten ter beschikking van de Cultuurraad te stellen ten voordele van de Culturele Commissie van Brussel. Er zal op aangedrongen worden om hieromtrent ten spoedigste uitsluitel te bekomen zodat de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap zich hierover in volle klaarheid zal kunnen uitspreken tijdens zijn volgende zitting van 22 mei.

De **heer Anciaux**. — Zoniet kan mijn voorstel van resolutie worden goedgekeurd.

De **heer De Croo**. — Dat is overbodig.

De **heer Chabert** (Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden). — Hieruit moge blijken dat wij met beslistheid de belangen van de Nederlandse Cultuurcommissie voor Brussel en de verwezenlijking van de haar door de wet toever-

trouwde opdrachten te allen prijze wensen veilig te stellen.

In diezelfde zin heb ik er op aangedrongen dat ook een werkgroep de goede betrekkingen zou vastleggen tussen de Nederlandse Cultuurcommissie en de te Brussel werkzame culturele coördinatieverenigingen. (**Applaus op de banken van der meerderheid**)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij zijn aan het einde van onze werkzaamheden van vandaag gekomen.

Aan de orde van de volgende openbare vergadering op 22 mei eerstkomende zullen dus staan :

- begroting van Culturele Zaken : antwoorden van de Minister van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden op de tussenkomsten van vandaag en van andere Ministers en Staatssecretarissen, met eventuele replieken van de Leden; artikelsgewijze bespreking en naamstemmingen over de afgehandelde ontwerpen van begrotingsdecreten en eventueel over het voorstel van resolutie van de heer Anciaux;
- verkiezing van de leden van de Raad van Beheer van de B.R.T.-Nederlandse uitzendingen;
- andere eventueel afgehandelde ontwerpen en voorstellen van decreet;
- vraag om uitleg van de heer Van Elsen over het sportbeleid in Vlaanderen.

Geen bezwaar? (**Instemming**)

Aldus is besloten.

De vergadering wordt gesloten om 18 u. 40.

De volgende vergadering heeft plaats op dinsdag 22 mei aanstaande.

VRAGEN (Rgt. art. 51)

Schriftelijke vragen en antwoorden.

Vragen werden ingediend door de heren : Diegenant, Aug. Bogaerts, W. Claeys, Kuijpers, Schiltz, Leynen J. Verhaegen, Anciaux, Lindemans, Vandamme.